

ROČNÍK XV • ČÍSLO 5

27. dubna 2021

TĚŠÍNSKÉ LISTY

INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK
MĚSTA ČESKÝ TĚŠÍN

1. 5. - SVÁTEK PRÁCE
8. 5. - DEN VÍTĚZSTVÍ

**Na mostě Přátelství
bude stát tramvaj**

Strana 3

**Publikace
Lesní kostely v TIC**

Strana 12

**Gymnázium
slaví sto let**

Strana 26

**Práce z domova
si vybírá svou daň**

Strana 30

**KULTURNÍ
PŘÍLOHA**

ČESKÝ TĚŠÍN
www.tesin.cz

Na výměnu nevyhovujících kotlů je už jen 1 rok!

Jak jsme v Těšínských listech již několikrát uvedli, blíží se termín 31. 8. 2022, který je dle zákona o ochraně ovzduší (zákon č. 201/2012 Sb.) tím nejzazším, kdy lze provozovat kotel na pevná paliva s emisní třídou 1. nebo 2. Zmíněný zákon a toto ustanovení je v účinnosti již 9. rokem a mnohokrát jsme na něj upozorňovali. Aby si provozovatelé měli čas promyslet a provést výměnu nevyhovujícího kotle, zákonodárce uložil splnit tuto povinnost do 10 let od začátku účinnosti zmíněného zákona o ochraně ovzduší. Ve zkratce to znamená, že od 1. 9. 2022 již nebude možno provozovat kotle na pevná paliva 1. a 2. emisní třídy, a to bez výjimky. Nemáte-li stále v těchto otázkách jasno, možná pomohou odpovědi na následující 3 vzorové dotazy.

Máme v rod.domku už dlouho kotel a topíme v něm dřevem, uhlím a koksem. Jak zjistím, že náš kotel bude od září r. 2022 vyhovovat, a že jej budeme moci dál používat?

Hodnotu emisní třídy kotle nebo jakéhokoli jiného emitujícího výrobku je v současné době povinen uvádět jeho výrobce v technických údajích o výrobku (jako součást návodu k instalaci a obsluze). V minulosti však tato informace nebyla u všech výrobců povinná, byla pouze dobrovolná.

Máte-li dříve instalovaný kotel, hodnotu jeho emisní třídy bezpečně zjistíte z dokladu o kontrole technického stavu a provozu kotle na pevná paliva. K provádění těchto kontrol zákonodárce zavázal všechny provozovatele kotlů na pevná paliva o tepelném příkonu 10 – 300 kW včetně, které jsou napojeny na teplovodní soustavu ústředního vytápění. První kontrola měla být provedena nejpozději do konce r. 2016 a další pak za dva roky. V r. 2018 bylo ustanovení o dvouleté frekvenci provádění kontrol změněno na tři roky, tzn. první kontrola v r. 2016, následná za tři roky, tj. v r. 2019, další pak v r. 2022, v r. 2025...

Náš kotel Viadrus (1. emisí třída) je 15 let starý a stále v perfektním stavu, po celou dobu s ním nebyl jediný problém. Nepotřebujeme rušit kotel, který nám dobře slouží. Napadlo nás, že v něm nebudeme topit uhlím, ale pouze dřevem. To je přece ekologické palivo. Budeme v souladu s předpisy?

Mnozí mají podobné úvahy, nicméně je třeba oponovat. Je-li váš kotel v 1. emisní třídě, nemáte jinou možnost než jej nahradit vyhovujícím zařízením nebo rovnou odstavit. Někteří výrobci, mj. i Viadrus, nabízejí úpravy kotle s cílem navýšení jeho emisní třídy na min. 3., v současné době však nejspíš nebudete úspěšní. Hodnotu emisní třídy potvrdí již výše zmíněný doklad o kontrole technického stavu a provozu kotle. Kromě výše uvedeného je také třeba si uvědomit, že ani životnost kotle není neomezená. 15 letý bezvadný provoz kotle není pro vás zárukou, že problémy nemohou přijít záhy.

Kdo provádí kontroly technického stavu a provozu kotle na pevná paliva?

Tuto kontrolu je oprávněna provést odborně způsobilá osoba – výrobcem pověřená osoba, tzn. u výrobce kotle je třeba zjistit, které osoby pověřil (např. na webových stránkách firmy) a některou z nich pak oslovit. Upozorňujeme, že pověření bývá vydáváno na dobu určitou, proto je třeba dříve, než si někdo do domu k předmětné kontrole pozvete, ověřit, zda má platné pověření (toto lze zjistit ve výše zmíněných vyhledávacích). Listinné pověření by vám měla každá odborně způsobilá osoba předložit k nahlédnutí, požádáte-li ji o to. Dále je třeba připomenout, že se jedná o službu za úhradu. Navíc od minulého roku mají všechny odborně způsobilé osoby povinnost provedené kontroly zavést do speciálního celostátního registru (IS-POP), do kterého mají přístup správní orgány. Zajištění předmětných kontrol je jednou z povinností provozovatele kotle (viz ustanovení § 17 odst. 1 písm. h zákona č. 201/2012 Sb.), za její neplnění lze uložit sankci až do výše 20 tis. Kč.

V případě nejasností se obraťte na zdejší oddělení životního prostředí tel. č. 553 035 621.

*Irena Kostelencová,
Odbor výstavby a životního prostředí*

Parkoviště u Letního koupaliště

Na jaře letošního roku nám bylo zřizovatelem, městem Český Těšín, svěřeno do správy parkoviště u letního koupaliště. Parkoviště a k němu náležející úschovna kol jsou využívány čistě pro návštěvníky koupaliště v době jeho provozu, tedy denně od 8:30 do 20:00 v měsících červen až srpen. Kromě správy plochy parkoviště budeme zajišťovat také provoz parkovacího automatu a výběr parkovného. Parkovací automat v minulosti vykazoval časté poruchy a než došlo k jeho opravě, vznikaly problémy s vybíráním parkovného, kdy museli v mnohých případech zasahovat strážníci Městské policie. V letošní sezóně bude návštěvníkům opět k dispozici kolovna včetně obsluhy. Obsluha kolovny bude

také dohlížet na dodržování pořádku na parkovišti a v případě poruchy parkovacího automatu může rychleji reagovat a zabezpečovat výběr parkovného. V této době se již letní koupaliště připravuje, abychom mohli v sobotu 29. května zahájit provoz pro obyvatele Českého Těšína a blízkého okolí. Zatím není známo v jakém režimu bude koupaliště otevřeno, jelikož v loňském roce byl v souvislosti s výskytem koronaviru omezen počet návštěvníků. Režim provozu koupaliště bude upřesněn před otevřením v souladu s aktuálními opatřeními na našich webových stránkách.

*Ing. Alena Nogolová,
SÚZ Český Těšín*

W Cieszynie powstanie Transgraniczne Centrum Informacji Turystycznej

Podpisano już umowę na budowę Transgranicznego Centrum Informacji Turystycznej wraz z przestrzenią ekspozycyjną przy Moście Przyjaźni. Prace wykonywać będzie INTRA VI sp. z o.o., spółka komandytowa z Żywca.

Obecnie wykonawca zobowiązany jest do dostarczenia wszystkich niezbędnych dokumentów (uprawnienia osób, które będą kierowały budową) w celu zgłoszenia rozpoczęcia robót u Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego (PINB).

Przewidujemy rozpoczęcie prac na początek kwietnia. Stara strażnica wyburzona zostanie w całości, a powstanie nowy budynek, jej wyburzenie będzie stanowił pierwszy etap realizacji inwestycji – wyjaśnia Arkadiusz Smoczyński, naczelnik Wydziału Zamówień Publicznych, Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Cieszynie.

Wykonawca zobowiązany jest zrealizować wszystkie zleczone prace w ciągu 15 miesięcy. Przy ul. Zamkowej 1 powstanie Transgraniczne Centrum Informacji Turystycznej, wspólnie prowadzone z partnerem projektu Miastem Czeski Cieszyn. Jego otwarcie zaplanowane jest po zakończeniu wszystkich prac związanych w projektem „Szlakiem Cieszyńskim Tramwaju”, których finisz zaplanowany jest do 30 czerwca 2023 r. W miejscu tym stanie także replika tramwaju, funkcjonować będzie sala multimedialna i wystawiennicza.

Bardzo się cieszę na tę inwestycję. Zniknie odstraszały dziś w swojej formie budynek dawnej strażnicy. To miejsce powinno być wizytówką Cieszyna, jest na wjeździe od strony Czech, w sercu miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie Wzgórza

Zamkowego. Po zakończeniu prac odzyska należyty mu blask i zyska nową funkcjonalność – komentuje Gabriela Staszewicz, Burmistrz Miasta Cieszyna.

Podpisana umowa opiewa na kwotę 5 590 010,67 zł.

Katarzyna Koczwara,
rzecznik prasowy UM Cieszyn
Foto: Archiwum miasta Cieszyn

Nová dlažba na ulici Nádražní

Při realizaci projektu „Po stopách těšínské tramvaje – rozvoj přeshraniční turistiky“ (registrační číslo projektu CZ.11.2.45/0.0/0.0/18_029/0001831) spolufinancovaného Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj – program Interreg V-A Česká republika – Polsko a Státního rozpočtu České republiky dojde ke změně povrchu chodníků na ulici Nádražní. Betonová

zámková dlažba bude nahrazena žulou, konkrétně šedou slezskou žulou. Slezská žula má jemnou strukturu a světlou barvu, je velmi pevná. Těží se na Jesenícku, které má díky tomu přezdívku „kraj žuly“. Zde se u obce Žulová nachází velký žulový masiv. Žuly (granity) jsou hlubinné vyvřeliny obsahující ve vysokém množství křemen, jsou všestranně zrnité, hustota žul je 2,8 g/cm³. Žula se těží již od středověku.

Původně se žula používala v sochařství, posléze se z ní vyráběly užité předměty, např. korytka na vodu. Později se začala využívat ve stavebnictví a to především jako dlažby, schody, obrubníky a soklové kameny. Realizace projektu 07/2020 – 06/2023.

Dlažba pro pěší zónu bude z desek ze světlé slezské žuly v kombinaci s kontrastními žulovými deskami v barvě antracitové.

Ing. Helena Latková,
Odbor finanční

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PŘEKRAČUJEME HRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Jaroslav Drahoš je Podnikatelem roku Moravskoslezského kraje

Majitel a jednatel společnosti FINIDR, s.r.o., která patří s roční produkcí až 2,5 miliónů knih k největším výrobcům v Evropě, se stal držitelem titulu EY Podnikatel roku 2020 Moravskoslezského kraje. Rozhovor s Jaroslavem Drahošem o jeho práci, ale také záchraně tiskařské tradice v Českém Těšíně, vám přinese červnové číslo Těšínských listů.

(red) / Foto: Archiv Finidr, s.r.o.

Projekty ze šuplíku - výsledky hlasování

1. místo	
34 %	Herní prvky dětského hřiště a pořízení dřevěných stánků
2. místo	
31 %	Adventure golf
3. místo	
13 %	Nové osvětlení sportovního areálu
4. místo	
22 %	Zřízení nových parkovacích míst

Ozdravné pobyty pro seniory města Český Těšín - Luhačovice 2021

Město Český Těšín bude i v letošním roce pořádat Ozdravné pobyty pro seniory města Český Těšín - Luhačovice 2021.

Pobyty se budou konat v následujících termínech:

I. termín: 19. 9. 2021 - 26. 9. 2021

II. termín: 26. 9. 2021 - 3. 10. 2021

Místo konání: Wellness hotel POHODA, Pozlovice 203, 763 26 Luhačovice, <http://www.pohoda-luhacovice.cz/>

Maximální počet účastníků je 88 osob, tj. 44 osob v každém turnusu. Doprovod účastníků zajistí Odbor sociální Městského úřadu Český Těšín.

Rada města Český Těšín na své 20. schůzi usnesením č. 1182/20./RM dne 7. 2. 2020 schválila **podmínky účasti** v rámci Ozdravného pobytu pro seniory města Český Těšín:

- trvalé bydliště na území města Český Těšín
- účastník ozdravného pobytu **dovrší 65** a více let věku v roce 2021, při vysokém počtu přihlášených mají přednost starší senioři
- účastník je příjemcem starobního, invalidního (invalidita III. stupně), vdovského nebo vdoveckého důchodu

- ozdravný pobyt je poskytován pouze jednou, přednostně účastníkům, kteří se v roce 2020 dožívají životního nebo manželského jubilea
- **účastník uhradí příspěvek na ozdravný pobyt ve výši 500 Kč**
- **ozdravný pobyt je vyjma příspěvku ve výši 500 Kč poskytován účastníkům včetně dopravy zdarma**
- na poskytnutí ozdravného pobytu není právní nárok a účastníci jej absolvují na vlastní nebezpečí.

Příjem přihlášek bude probíhat od 1. 7. 2021 do 30. 7. 2021 včetně na Městském úřadě Český Těšín, Odbor sociální (budova vedle kina), ul. Štefánikova 25, kanceláře č. 201, 203, 205 a 207 v prvním patře budovy. Přihlášky budou rovněž k dispozici na internetových stránkách města: www.tesin.cz.

Při podání přihlášky je nutné předložit platný občanský průkaz nebo jiný doklad totožnosti a aktuální Oznámení o výši důchodu na rok 2021.

Odbor sociální Městského úřadu v Českém Těšíně sděluje případným zájemcům o pobyt, že pro velký zájem o poskytnutí ozdravného pobytu z řad seniorů města, může být vyhověno žadatelům pouze jednou. Opakované poskytnutí pobytu hrazeného z prostředků města není možné.

Mgr. Jana Rodáková, Odbor sociální
Foto: Archiv hotel Pohoda Luhačovice

Povedené svátky jara

Velikonoční svátky jsou pro klienty Centra sociálních služeb, p.o. už tradičně očekávaným obdobím. Všichni obyvatelé i zaměstnanci centra se těší na společně strávený čas při přípravách a očekávání, čím je ty letošní svátky překvapí. Vzhledem k tomu, že příprava musí být důkladná, začalo se už v zimních měsících, za třesku těch mrazů usilovně vymýšlet, čím bychom se mohli letos pochlubit na opět „netradiční“ velikonoční výstavě v mezdveři u vstupu do budovy. V rukou našich klientů tak vznikali zajišťovací z novinového papíru, z bělostné příze ozdoby do květin v podobě jehňátek, ze zbytků látek kuřátka a z barevných papírů kouzelné skládačky, které zdobily ty největší kraslice. O tom, co dobrého bude na talíři, přemýšlel tamní kuchař se svým týmem a vzhledem k tomu, že se talíře vracely do kuchyně prázdné, určitě chutnalo. O Velikonocích nebyla nouze ani o překvapení. Obyvatelé domova měli několik nečekaných návštěv, které přicházely s plnou náručí. Jarní úsměv a koš plný dobrot donesla z Albrechtovy střední školy v Českém Těšíně pedagožka Kamila Foltýnová. S nápadem trochu si osladit život, v době, kdy se na nás syponou ne příliš pozitivní zprávy ze všech stran,

přišel kolektiv školy s ředitelem Mgr. Pavlem Cieslarem: „**160 vajíček, 16kg másla, 16kg cukru, 21kg mouky, mléko, rozinky. Postup se opět opakuje. 70 beránek, 17 zajiček. Rádi pomáháme, rádi se usmíváme, rádi rozdáváme radost. Učitelé se s chutí a samozřejmostí zapojili do této krásné akce. Využili jsme možnosti osobní konzultace a zapojili i naše žáky. Podtrženo, sečteno, upekli jsme a s láskou rozdali tam, kde je to zapotřebí.**“ Jen co se zavřely dveře za návštěvou z Albrechtovy střední školy, přišli Těšínské skauti s vlastnoručně upletenými pomlázkami. A komu udělali největší radost? Šibalský úsměv, jako za mlada, vyloudil dar na tvářích všech pánů. „**I naše obyvatelky si přišly na své. Mezi seniory totiž zavítal opravdový velikonoční zajiček. Králíček Pepa, který si svou novou roli stříhl jako profík, si drbání v kožíšku užíval stejně jako naši klienti. Velikonoce se tak opět vydařily a přinesly všem v Centru sociálních služeb pořádnou dávku jarní energie.**“

Ing. Kateřina Pindejová,
ředitelka CSS p.o., Český Těšín
Foto: Archiv CSS p.o. Český Těšín

Zápisy do mateřských škol, zřízených městem Český Těšín

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo opatření k zápisům k předškolnímu vzdělávání pro školní rok 2021/2022 tak, aby byla zaručena bezpečnost dětí i dospělých, respektovány individuální možnosti a omezení jednotlivých účastníků a zároveň splněny všechny zákonné povinnosti.

Zápisy do předškolního vzdělávání budou probíhat od 3. 5. do 14. 5. 2021, a to bez přítomnosti dětí a zákonných zástupců. Povinnost plnit předškolní vzdělávání mají děti, které došlhnou do 31. 8. 2021 pěti let.

Vzhledem k opatření MŠMT se zápisy uskuteční pouze písemnou formou, ve výjimečných případech osobní návštěvou příslušného školského zařízení.

Doklady k přijetí do MŠ:

- Žádost o přijetí k předškolnímu vzdělávání
- Doložení řádného očkování dítěte (potvrzení praktického dětského lékaře)
pozn.: tato podmínka se nevztahuje na dítě, které se hlásí k povinnému předškolnímu vzdělávání
- Rodný list dítěte (stačí odeslat jeho prostou kopii e-mailem)

Způsob podání vyplněných formulářů:

- do datové schránky příslušné základní (mateřské) školy
- e-mailem s elektronickým podpisem (nelze poslat prostý e-mail)
- poštou na adresu příslušné základní (mateřské) školy
- osobním podáním na příslušné základní (mateřské) škole

Formuláře k zápisům a bližší informace jsou uvedeny na webových stránkách základních (mateřských) škol.

Úspěch zákyň ZŠ a MŠ Pod Zvonek v celostátní soutěži „Máme rádi přírodu“

„Máme rádi přírodu“ je celostátní soutěž pro děti a mládež do 26 let, kterou pořádá Hnutí Brontosaurus. Soutěž má tradici již od roku 1992 a klade si za úkol, v první řadě podpořit zájem o přírodu a péči o ni. Je určena pro všechny milovníky přírody, kteří zároveň i rádi něco tvoří. V letošním školním roce, který díky distanční výuce soutěžím moc nepřeje, se přesto do 26. ročníku této výtvarné, fotografické a literární soutěže zapojili i žáci naší školy a dvě zákyň 6. B slavily velký úspěch se svými výtvarnými díly. Jejich zcela odlišná výtvarná zpracování letošního tématu „Voda a život“ v kategorii 4. – 6. tříd výrazně uspěla. Carelia Ramita Tjokordová získala 1. místo a Karolína Michlová zvláštní cenu poroty. Oběma žákyň srdečně gratulujeme.

Mgr. Yvona Sporyszová,

Mgr. Bc. Jan Nowak, Ph.D.,

ZŠ a MŠ Pod Zvonek

Foto: Archiv ZŠ a MŠ Pod Zvonek

3. 5. až 14. 5. 2021 - zápisy do předškolního vzdělávání ve školním roce 2021/2022

Příspěvková organizace	Mateřská škola	Tiskopisy a informace	Kontakt	ID DS	e-mail
Základní škola a mateřská škola Český Těšín Hrabina	MŠ Hornická 1119/2, Č. Těšín	www.zshrabina.cz	739 278 634	64ca3jc	skola@zshrabina.cz
	MŠ Hrabinská 1016/51, Č. Těšín				
	MŠ Ostravská 1628, Č. Těšín				
Základní škola a mateřská škola Český Těšín Kontešinec	MŠ Masarykovy sady 77/16, Č. Těšín	www.zskontesinec.net	725 749 370	bxyan55	info@zskontesinec.net
	MŠ Smetanova 170/7, Č. Těšín		730 815 830		
	MŠ Dukelská 328/36, Č. Těšín		730 815 826		
	MŠ Středová 47, Koňákov		730 815 827		
	MŠ Školní 100, Č. T. - Mosty		730 815 828		
Základní škola s polským jazykem vyučovacím a Mateřská škola s polským jazykem vyučovacím Český Těšín Havlíčkova 13	MŠ Moskevská 162/1, Č. Těšín	www.zsptesin.cz	558 764 061	kt8v7wi	skola@zsptesin.cz
	MŠ Akátová 1361/17, Č. Těšín				
	MŠ Polní 1832/10, Č. Těšín				
	MŠ Hrabinská 1016/51, Č. Těšín				
Masarykova základní škola a mateřská škola Český Těšín	Firemní MŠ, Komenského 610/7, Č. Těšín	www.masarykovazsms.cz	724 928 699	fnepzny	info@masarykovazsms.cz
	MŠ Akátová 1361/17, Č. Těšín				
	MŠ Frýdecká 691/34, Č. Těšín				
	MŠ Vělopolská 21, Č. T. - Horní Žukov				
	MŠ Albrechtická 84, Stanislavice				
Základní škola a mateřská škola Český Těšín Pod Zvonek	MŠ Čáslavská 1834/8, Č. Těšín	www.podzvonek.cz	552 322 204	msexkhh	info@podzvonek.cz
	MŠ Okružní 1759, Č. Těšín				
	MŠ Pod Zvonek 91, Č. T. - Dolní Žukov				

Na základě obecně závazné vyhlášky č. 4/2017, město stanovilo **společné školské obvody mateřských škol**, zřízených Městem Český Těšín. <http://www.tesin.cz/wp-content/uploads/2017/03/2017OZV4.pdf>

Bližší informace poskytnou: základní školy, mateřské školy a Ing. Jana Černilová, referentka školství a kultury, Městský úřad Český Těšín, odbor školství a kultury, tel.: 553 035 303, 736 514 831, e-mail: cernilova@tesin.cz.
Ing. Jana Černilová, Odbor školství a kultury

TĚŠÍNSKÉ LISTY

Periodický tisk územního samosprávného celku | Vydává: město Český Těšín, nám. ČSA 1/1, 737 01 Český Těšín, IČO: 00297437

Šéfredaktorka: Marcela Hladká | Redakční rada: Mgr. Gabriela Hřebačková, Ing. Vít Slováček, Bc. Tomáš Pavelek | Evidenční číslo: MK ČR E 17299

Příspěvky, inzerce, e-mail: czernekova@tesin.cz | Sazba: Jan GAVENDA | Tisk: ZEMAN ART s.r.o.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravu či případné krácení příspěvků. Vydavatel si vyhrazuje právo publikované materiály zveřejnit též na internetu.

Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Reklamace roznosu Těšínských listů do schránky: 553 035 432.

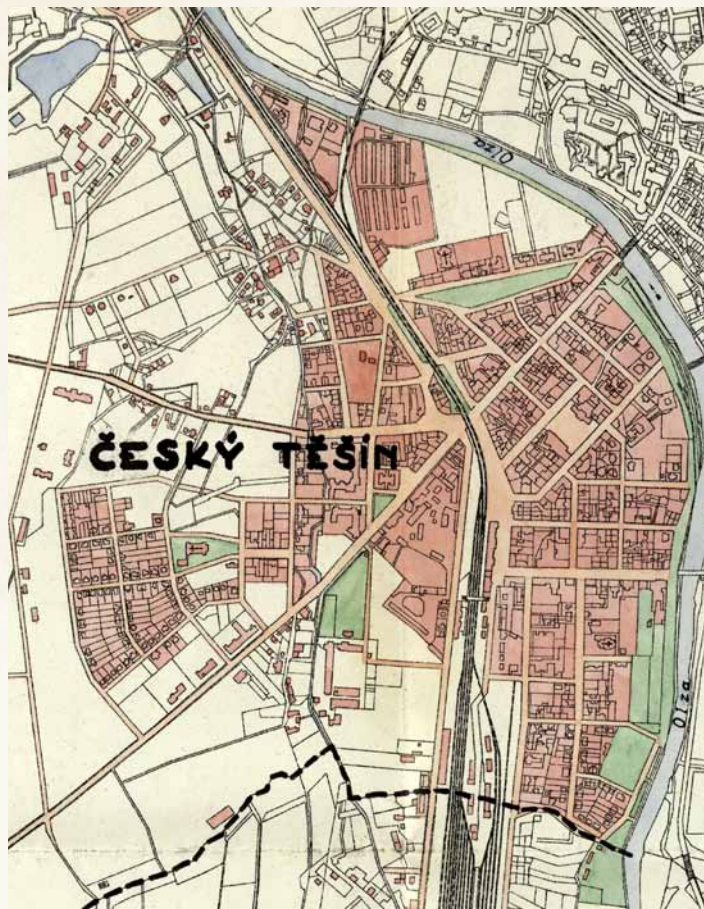
Těšínské listy jsou dostupné také ve formátu PDF na stránkách www.tesin.cz

Český Těšín a jeho proměny (nejen) v posledních sto letech

5. díl: Urbanismus v období první republiky

Aktuální díl seriálu o proměnách Českého Těšína v posledních zhruba sto letech věnujeme tématu urbanistického vývoje v období první republiky, kdy se z levobřežního předměstí zrodilo zcela nové město. Text, který je výňatkem z kapitoly publikované na stránkách obsáhlé knihy, vydané v uplynulém roce, připravila Romana Rosová s Martinem Strakošem, odborní pracovníci ostravského územního pracoviště Národního památkového ústavu. Jen připomínáme, že uvedená publikace je stále k dostání v českotěšínském Turistickém informačním centru za cenu 749 Kč.

Po rozdělení Těšína mezi dva nové státy v roce 1920 ztratil nově konstituovaný Český Těšín centrum i základní městské vybavení. Plocha města měla pouhých 2,66 km² a zhruba 8 000 obyvatel. Naproti tomu zůstalo západní části významné hospodářské portfolio v podobě strategické železniční trati Košicko-bohumínské dráhy a také množství průmyslových podniků. Vláda proto přistoupila k vybudování nového reprezentativního města, které mělo být okresním městem pro zbývající část Těšínska. Výstavba města byla také strategickou záležitostí, protože české obyvatelstvo bylo ve městě v menšině – mělo jen 30 % podíl, zatímco Němců bylo 42 % a Poláků 6,5 %. V roce 1922 povolila vláda zákonem č. 240 ze dne 22. července 1922 bezúročnou půjčku 15 milionů Kč na vybudování radnice, kostelů, škol, hřbitova, jatek či vydláždění ulic. Ačkoliv tato částka zdaleka nemohla pokrýt stavební potřeby nového města, přeci jen byla významnou

Zástavba Českého Těšína na plánu z r. 1935 (Muzeum Těšínska)

položkou pro rozvoj Českého Těšína. Nové centrum vzniklo mezi železnicí a řekou, základem zůstala někdejší Saská Kupa (nyní Hlavní třída), od níž byla vytyčena ortogonální uliční síť s těžištěm jižně od osy. Zde vzniklo obdélné náměstí s radnicí. Centrální část města končila ulicí od nádraží k Jubilejnímu mostu – ulicí Střelníční. Mezi kolejíštěm a řekou k jihu po Sadový potok se rozprostírala periferní zástavba. Západně od žele-

znice byla rozvolněnější městská struktura. Mezi Fryštátskou (dnes Karvinskou) a Ostravskou ulicí vznikla pravidelná uliční síť, která převrstvila někdejší Brandýs. Město se začalo rozrůstat také směrem k Dolnímu Žukovu (Rozvoj) a k Choťbuzi-Podoboře (kolonie na Kar-

vinské ulici). Zde ale nešlo o typickou městskou zástavbu.

Zpočátku probíhala výstavba podle starších podkladů, od roku 1927 se řídila regulačním plánem od brněnského architekta Emila Lea. Regulační plán se začal řešit již v roce 1925, městská rada se usnesla 17. února 1926 vypsát omezenou soutěž, jednak z důvodů úspor, jednak proto, aby vyzváním skutečných odborníků dostala dobrou práci. Na zasedání zastupitelstva 12. března 1926 informoval Ing. Eugen Fulda, že na základě vrstevnicového plánu zhotoveného Ing. Ivem Benešem z Brna bude vyhotoveno vše pro vypsání regulačních plánů a také konečné podrobné podmínky pro soutěž. K vypracování regulačního plánu byli vyzváni profesor architekt Vinzenz Baier z německé techniky v Brně a jeden český odborník nominovaný Masarykovou akademií v Praze. Porota pracovala ve složení: starosta Josef Koždoň, rektor brněnské německé techniky inženýr Heinrich Fanta, profesor a architekt brněnské české techniky Vladimír Fischer, stavitel Eugen Fulda a inženýr Franz Kožušník, náhradníky byli stavitelé Karl Friedrich a Ludwig Kametz. Náklady na regulační plán měly dosáhnout výše 100 000 Kč, přičemž na samotnou soutěž bylo určeno 22 000 Kč. Jak vyplývá ze zápisu zasedání zastupitelstva z 26. října 1926, do soutěže nakonec byli vyzváni tři účastníci, kromě brněnského profesora Vinzenze Baiera a pražského architekta Antonína Mendla (onen

Objekt Centrální banky německých spořitel v Československé republice vystavěla podle projektu Karla Reinharta společnost Eugena Fuldý v letech 1929–1930 (Muzeum Těšínska)

Až v říjnu 1925 byl otevřen komunální hřbitov města Český Těšín. Projekt architekta Eduarda Davida realizovala firma Eugena Fuldý a zahradnická firma Paula Kramarczyka. Areál pohřebiště byl rozdělen podle jednotlivých konfesí. Pravá strana náležela evangelíkům a levá katolíkům. Židovskému obyvatelstvu byla rovněž vyčleněna část nového hřbitova. Roku 1926 zde českotěšínská židovská obec zřídila obřadní síň s márnicí (Muzeum Těšínska)

Dům na nároží Nádražní a Bezručovy ulice realizovala Všeobecná stavební a bytová společnost státních zaměstnanců v r. 1925 podle návrhu architekta Eduarda Davida (Muzeum Těšínska)

Celkový pohled na zástavbu rodinných domů sídliště Rozvoj, v popředí restaurace Na Rozvoji, naproti obchod smíšeným zbožím (Muzeum Těšínska)

český odborník nominovaný Masarykovou akademií), to byl ještě brněnský architekt Emil Leo, který nakonec v soutěži zvítězil. Všichni

účastníci byli na základě rozhodnutí poroty odměněni a návrhy byly vystaveny. V září 1927 byl regulační plán zveřejněn a v červenci

Pohled z věže kostela Na Rozvoji na město, v popředí družstevní rohový bytový dům postavený v r. 1928 podle návrhu architekta Karla Valouška (Muzeum Těšínska)

1928 schválen. Leův plán počítal s vytvořením nového centra v prostoru mezi Frýdeckou a Jablunkovskou ulicí, kam se měly přesunout všechny důležité úřední i obchodní budovy.

Prvním velkým zařízením byl, po dokončení Masarykových škol, roku 1924 hřbitov, v letech 1926–

Dosud jediný českotěšínský kostel, římskokatolický kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, doplnil v roce 1927 nový kostel Německé církve evangelické (německo-šlonzackého sboru) a v roce 1932 kostel Augsburgské evangelické církve ve východním Slezsku v Československu (polského sboru). Rozvíjela se také

Pohled na sadovou výsadbu na Nádražní ulici (Muzeum Těšínska)

1929 vznikl areál jatek, v letech 1928–1929 byla, jako poslední projekt vládní půjčky, na něž ovšem již zbylé peníze z půjčky nestačily, postavena radnice. V roce 1931 byla po dlouhých přípravách vystavěna nemocnice a pošta. Město muselo saturovat i nedostatek školních budov, proto byla v roce 1923 postavena německá měšťanská škola, v roce 1924 česká Masarykova škola, v roce 1932 zemská hospodářská škola a roku 1935 gymnázium.

obytná zástavba, realizovaná jak soukromníky, tak stavebními družstvy – nejznámějším bylo družstvo Rozvoj, založené v roce 1925 radním Janem Blechou, které podnítilo zástavbu čtvrti Na Rozvoji s vilami a rodinnými domky. Naproti nádraží vyrostly domy stavebního družstva českých úředníků, zatímco např. obytné domy kolem náměstí vystavělo německé stavební družstvo. Stálý nedostatek bytů vedl město k výstavbě dřevěných nouzových domů u jatek a také nouzové kolonie z železničních vagonů pro nejchudší obyvatelstvo. Značnou část staveb ve městě a okolí prováděla i po roce 1920 stavební firma Eugena Fuldy, založená již v roce 1869. Kromě Eugena Fuldy mělo v Českém Těšíně koncem 20. let sídlo dalších sedm architektů – Eduard David, Erich Klappholz, Johann Krečmer, Rudolf Kraus, Gustav Raimann, Paul Skrobanek a Karel Valoušek. Počátkem 30. let jejich počet o jednoho klesl a činní tak byli Eduard David, Eugen Fulda, Erich Klappholz, Rudolf Kraus, Karl Reinhard, Max Rubinstein a Karel Valoušek. Fulda a Kraus provozovali také stavební firmy, kromě nich v Českém Těšíně v roce 1932 působilo dalších 17 stavitelů, k těm významnějším patřil Adalbert Brejžek, Ludwig Kametz, činný již před válkou, Robert Lewak, Václav Nekvasil (filiálka pražské firmy), Josef Nossek, Max Wraňa nebo Franz Pluskal.

„Ti, kteří neznají historii, jsou odsouzeni ji opakovat.“ — Edmund Burke anglo-irský státník 1729 - 1797

Český Těšín - stalo se před 88 lety – 4. část

V minulém vzpomínání jsme se podívali na některé důležité školní budovy, které vznikaly v našem městě v 19. století. Určitě by stála za zmínku i budova tehdejšího soukromého Českého reformního reálného gymnázia Slezské matice osvěty lidové v Českém Těšíně, ale to by bylo na samostatnou kapitolu. Nyní odbočíme k tématu, které nemusí být tak záživné, ovšem stojí za připomenutí. Jsou to sochy a pomníky. Ponořme se tedy znovu do zažloutlých listů kroniky města Českého Těšína z roku 1933 a společně sledujme, jak nám je představí její autor. Již v dávné době byly na předměstích Těšína, na levém břehu Olzy, postaveny dvě sochy svatých.

Sochy sv. Antonína Paduanského stojí nyní vedle celní budovy na Saské Kupě (pozn. *soška sv. Antonína z Padovy se nyní nachází na soukromém pozemku, Masarykovy sady č. 26, Český Těšín*) a **sv. Jana Nepomuckého** v Masarykových sadech. Obě sochy stojící na podstavcích jsou díla starého sochařského umění vytesaných z kamene a natřené barvami. **Roku 1906** byl ve východní části Masarykových sadů postaven **pomník německého básníka Schillera**. Pomník je dílo vídeňského sochaře Hanuše Schwata a byl vytesán z bílého mramoru (pozn. *socha byla odstraněna v roce 1946*). V den otevření budov Masarykových škol, dne 28. října 1924, byla slavnostně odhalena **socha prezidenta T. G. Masaryka** postavena před těmito budovami v Mechové ulici (*Komenského ulice*). Socha pana prezidenta s knihou v ruce, vytesaná z pískovce a stojící na podstavci z téhož kamene, je dílem moravského sochaře Jana Úprky (pozn. *socha byla odstraněna v roce 1938*). Pomník byl darován ministrem školství a národní osvěty. V roce 1930 byl postaven, péči Kamarádského podpůrného spolku vysloužilých vojáků v Českém Těšíně v západní části Masarykových sadů vojinům padlým ve světové válce, **pomník ve formě kubistického jehlance** z žulových krychlí. Návrh

Pomník německého básníka Schillera v Masarykových sadech 1930-1939. Zdroj: Fotopolska

na pomník vypracovala v Římě bydlící umělkyně Helena Železný Scholzová. Kamenickou práci vykonala firma Karel Schuster v Českém Těšíně. Nejenom sochy, ale i památné stromy na území našeho města, našly v pamětní knize své místo, kterých ovšem v té době bylo poskromnu. **Nejstarší a nejvýznamnější strom - Lípa**, stojí na plošině, rozkládající se západně od města, a to v bodě, v němž se stýkají parcely státního dvora **v Mostech č. 609 a 610** (pozn. *dříve bývalé vojenské cvičiště*). Dle vyprávění starých obyvatel města byla lípa zasazena na paměť táboření polského vojska krále Jana Sobieského v roce 1683. Jiný památný strom je **pěkně vzrostlý jasan uprostřed Radničního náměstí**, ponechaný tam na paměť reality farmy Tetlo-

vé při zakládání našeho hlavního náměstí. Jako památný strom města byl zasazen, dne 23. října 1932 klubem „Esperanto“ **v nových Komenského sadech, buk obecný**.

Zajímavou kapitolou, se kterou jsem se v kronice setkal, je snaha kronikáře přiblížit čtenářům, jak město vypadalo několik století nazpět. Určitě není na škodu taková exkurze do 18. století pohledem z roku 1933, jenž je zaznamenána v kronice našeho města. Již dlouho před rozbouráním hradeb Těšína, po velkém požáru v roce 1789, byla městská předměstí na levém břehu Olzy zalidněna. Nacházelo se tam několik poplužních dvorů (*poplužní dvůr je historické označení pro panský dvůr*), zvaných lidově „folvarky“ zahrádních dvorců a jiných předhradních nemovitostí. Byly tam též četné, ponejvíce dřevěné chalupy se zahrádkami a kousky polí, mlýny, pole, louky a pastviny. Tyto majetky byly převážně dominikální (*pánská půda*), pořídku rustikální (*selské*). Nejčetněji bylo zalidněno předměstí Brandýs, které po dlouhá léta tvořilo komorní ves spravovanou „fojty“, jakými byli například Václav Lehman podepsaný na Kupní listině z roku 1769 a František Polenský uvedený na téže listině v roce 1802. Regesta Brandýse a blízkých vsí, Mostů, Žukova a Mistrovic byla psána až do roku 1848 ponejvíce česky, částečně německy. Česky je psána zmíněná listina z roku 1802, kde je uvedeno, že poplužní dvůr zvaný „Czerwony Jagoszowsky Folwark“ od Václava a Barbory Zimových koupili František a Zuzana Pinkasovi, jejichž vnuk Jan Pinkas prodal pak tento majetek v roce 1894 arcivévodské komoře těšínské za obnos 17 000 zlatých. Jan Pinkas byl údajně poslední fojt na Brandýse a jeho fojtská hůl je dosud zachována (*psáno v roce 1933*).

Po pojmenování části předměstí na levém břehu Olzy „Saská kupa“ bylo utvořeno mimo **katastrální území Brandýs a Kamenec ještě katastrální území Saská kupa**, které vydrželo až

Cesta na Karvinskou u Brandýsa 1950

Vojenská mapa z roku 1780. Zdroj: oldmaps.geolab.cz

do roku 1927, než byly veškeré byty převedeny městem Český Těšín na katastr brandýský. Když byly v roce 1878 zakládány těšínská předměstí, dostalo se i na nové zápisy v pozemkových knihách. **Na Brandýse se to týkalo 71, na Kamenci 56 a na Saské kupě 24 popisných čísel.** Dle toho roku bylo na území nynějšího Českého Těšína více než 125 usedlostí.

Některé „folwarky“ a předhradní nemovitosti, domy, mlýny a pozemky měly zvláštní pojmenování, která se částečně udržela až dosud. Na Brandýse to byl již zmíněný „**Červený Jagošovský folwark**“ číslo popisné 12, poplužní

kala ve veřejné dražbě 10. října 1800 za obnos 2 300 zlatých. Ke starým budovám našeho města patří taky realita č. p. 53 na Brandýské ulici, která patřila šlechtické rodině Posadovských, konkrétně Karolíně Arnholdové rozené Posadovské, kterou ji zakoupil její manžel. Stará budova je též chalupa č. p. 20 na Úvoze na Brandýse. V roce 1795 ji Antonín Žukovský prodal svému synu téhož jména a kterou arcivévodská Těšínská komora 18. června 1869 odkoupila za 6 000 zlatých od Marie Finkové. Dávná dosud stojící budova v Českém Těšíně je realita č. p. 14 zvaná „**Kontešinec**“. Někteří

since 1868 do majetku arcivévody Albrechta za obnos 14 500 rakouských zlatých.

Za nejstarší budovu Českého Těšína se všeobecně považuje jednopatrová volně sešlá budova v Komorní ulici na Brandýse popisné číslo 16 s rozsáhlou zahradou a loukou. Vyprávělo se o ní, že **před dávnými časy sloužila jako lovecký zámek těšínských piastovských knížat**, a že kníže Adam Václav (1594-1617) dne 13. července 1617 skončil na Brandýse u Těšína právě v tomto zámku. (Pozn. zámek byl zbourán v roce 1953 a stával v Komorní ulici dnes na č. p. 53c)

1930 Škola na Sokola Tůmy

Křivá ulice Švehelka Filip 1940-50

dvůr „**Sabelowitz**“ č. p. 48, předhradní pozemek „**Spinowitz**“ č. p. 51, „**Moneczkowitz**“ č. p. 45. Dům č. p. 28 byl nazýván „**Sokolovice**“, „**Goryczkowitz**“ mlýn č. p. 52 a předhradní pozemek č. p. 5 „**Govgošinec**“. Na Kamenci to byl zahradní dvorec č. p. 14 zvaný „**Kontešinec**“, předhradní usedlost č. p. 43 zvaná „**Witzmanowitz**“ a usedlost č. p. 49 nazývaná „**Tomanowitz**“. Popisné číslo 28 byla c.k. silnice, která se později stala zásobovacím skladištěm a majetkem arcivévodské komory, kterou zís-

zdejší lidé tvrdí, že toto zvláštní pojmenování vzniklo ze jména prvního majitele tohoto zahradního dvorce francouzského emigranta „Comte de cluien“. Spíše je pravděpodobnější, že název Kontešinec pochází po Dominiku Contessi, který dvorec nabyl od Hany Kantorové. Po smrti Dominika Contessi přešel Kontešinec do majetku jeho nevlastní dcery Josefy Soldátové, provdané později za Františka Wavrlingera. Po četných pozdějších majitelích přešel Kontešinec dle kupní smlouvy uzavřené 12. pro-

Pamětní knihy, ze kterých převážně čerpám a přepracovávám do literární podoby je nutno brát jako informace, které se nemusí opírat o historická fakta. Povětšinou jsou zapsány s určitým časovým odstupem a pisatel sám je přirozeně ovlivněn dobou a svým pohledem na dění, které popisuje.

Milan Čierny,
předseda Letopisecké komise
Foto: Archiv Milana Čiřného

Veřejné očkování psů proti vzteklině 2021

Městský úřad Český Těšín, oddělení životního prostředí, připomíná všem majitelům psů na **povinnost** očkování psů **proti vzteklině**. Novela zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů **s účinností od 1. 1. 2020 podmiňuje platnost očkování psů proti vzteklině označením psa mikročipem. Chovatel je dle zákona povinen zajistit, aby identifikační číslo psa (číslo mikročipu nebo tetování) bylo zaznamenáno v dokladu o očkování psa.** V době konání veřejného očkování psů **bude možností, v případě potřeby, souběžně s očkováním označit psa mikročipem**, tradičně lze naočkovat také kočky.

Upozorňujeme chovatele, kteří pravidelně docházejí se svými psy do ordinace veterinárního lékaře, ať si předem ověří platnost očkování proti vzteklině v očkovacím průkazu psa, jelikož podle druhu vakcíny se doba platnosti očkování liší.

Majitelé psů a koček mohou svá zvířata přivést k očkování na následující svodná místa:

v úterý dne 1. 6. 2021

8.00 - 9.00 hod. nádvoří hasičské zbrojnice v Č. T.
10.00 - 11.00 hod. u restaurace Dělo (bývalý Dělnický dům)
11.30 - 11.50 hod. na parkovišti u hřbitova - Dolní Žukov
12.00 - 12.20 hod. u kulturního domu U Zvonku - Dolní Žukov
12.30 - 13.00 hod. nádvoří hasičské zbrojnice v Č. T.

ve čtvrtek dne 3. 6. 2021

8.15 - 8.30 hod. u RD čp. 69 - Horní Žukov
8.35 - 9.00 hod. hřiště u bývalého obchodu, Horní Žukov - ul. Vělopolská
9.05 - 9.10 hod. u RD čp. 98 - Horní Žukov - ul. K Hájence
9.15 - 9.30 hod. Mosty, Antoníček - točna autobusu
9.45 - 10.05 hod. Koňákov - ul. Hradištská (u bývalého obchodu)
10.10 - 10.30 hod. u bývalého NV v Mostech - ul. Ostravská (pošta)
10.40 - 10.50 hod. Myslivna - Vyrubaná
10.55 - 11.15 hod. u bývalého kulturního domu ve Stanislavicích

Upozorňujeme chovatele, že očkování proti vzteklině i označení psa mikročipem je povinné ze zákona!

BEZ ČIPOVÁNÍ JE OČKOVÁNÍ PSA PROTI VZTEKLINĚ NEPLATNÉ!

Chovatelé jsou povinni předložit u psů očkovací průkaz a zajistit dospělou osobu k patřičné fixaci zvířete s použitím náhubku.

Poplatek bude vybírán ve výši:

- 200 Kč za očkování proti vzteklině
- 500 Kč za označení psa mikročipem

mgr inž. Magda Víšek Waleczek,
Odbor výstavby a životního prostředí

Poděkování

Chtěla bych touto cestou poděkovat Kulturnímu a společenskému středisku „Střelnice“ za jejich práci a realizaci on-line a talk show pořadů, které svým slovem v roli moderátora provází pan Jirka Krupica, člen uměleckého souboru České scény Těšínského divadla. Zvláště v této nelehké době, kdy je kulturní činnost KaSS „Střelnice“ velmi výrazně omezena, přišli zaměstnanci této organizace se skvělým nápadem a nabídkou pořadů „Host na Střelnici“ nebo „Reservé pro kapelu“, které je možné sledovat na internetových kanálech a také přímo na internetových stránkách KaSS Střelnice. Hosty pořadů jsou lidé z Českého Těšína a okolí, kteří nás svým zajímavým a poutavým vyprávěním dokážou zaujmout a dají na chvíli zapomenout na bolesti a trápení v době pandemie Covid-19. Tato organizace už v roce 2020, kdy celý svět ochromila pandemie, dokázala, že kultura v našem městě může být zachována i přes tuto nelehkou situaci. Byli to právě oni, kdo nás odtrhl od každodenní reality, kdy se ve všech médiích objevovaly jen smutné obrázky a zprávy. Jejich live streamy - výtvarné tvoření pro děti, Angličtina s pedagogem ZŠ Kontešinec, cvičení jógy a pilates, nezapomenutelné taneční lekce v podání paní Hanky Legierské a pana Otona Hilly, kteří dokázali předvádět své taneční umění v rouškách a v neposlední řadě členům skupiny Externo, Janičce Hollé a Petrovi Malýjurkovi, můžeme si i dnes díky jejich webovým stránkám znovu zopakovat. Nechci zapomenout ani na Scénické čtení v podání členů Těšínského divadla, páteční živé koncerty těšínských kapel. Za to všechno by se mělo zasloužit této organizaci poděkovat. Dokázali, že jsou to lidé na svém místě, že kulturu milují a také jí žijí. Ještě jednou Vám všem velký obdiv a poděkování.

Karin Kaletová

Kotlíkové dotace a půjčky

ČESKÝ TĚŠÍN

Moravskoslezský kraj

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Město Český Těšín má v rámci realizace projektu „Podpora výměny kotlů ve městě Český Těšín, okres Karviná“ povinnost doložit do konce roku 2021 výměny kotlů Státnímu fondu životního prostředí, ze kterého jsou Návrhové finanční výpomoci občanům financovány.

Proto žádáme občany, kteří si podali žádost o „kotlíkovou dotaci“ na Moravskoslezském kraji, aby do konce tohoto roku, tj. 2021, vyměnili své staré kotle na pevná paliva za jimi zvolené tepelné čerpadlo, kotel na biomasu či plynový

kondenzační kotel. Ze zákona je tato výměna možná do září roku 2022, kdy již nebude umožněn provoz kotlů 1. a 2. emisní třídy a domácnosti si tak budou muset pořídit ekologičtější zařízení.

Žadatelé mají stále možnost, půjčit si od města celkovou částku na výměnu ve formě návratné finanční výpomoci, kde první splátka bude dotace Moravskoslezského kraje a zbytek částky bude možnost splácet po dobu max. 5 let. Prosíme tímto žadatele o kotlíkovou dotaci, aby si po podpisu Smlouvy o dotaci s MSK, podali

žádost o NFV na Městském úřadě v Českém Těšíně a to na:

Odbor finanční (2. patro, č. dveří 313)

Ing. Barbora Košnarová,
Oddělení rozpočtu a městských financí

Tel.: 553 035 239

E-mail: kosnarova@tesin.cz

Žádosti o NFV podávejte co nejdříve, jejich poskytnutí schvaluje Zastupitelstvo města Český Těšín. V současné době evidujeme 55 schválených žádostí o NFV.

Ing. Markéta Vylvlečková,
projektový manažer

Odpady desetkrát jinak... 3. díl

Komunální odpad – jak na něj a co s ním?

Pro lepší představu bychom mohli pojem komunální odpad nahradit výrazem „zbytkový“. Patří do něj totiž vše, co se nedá vytrítit a dále využít. V dnešní době mají občané ideální podmínky pro třídění odpadů, které jsou využitelné. Papír, plast a sklo, to je základ třídění, dále se přidávají další komodity jako např. kovy, oděvy, jedlé oleje a tuky. Takto vytríděné druhotné suroviny se následně přeměňují na zpětné suroviny pro výrobu. Perličkou je, že pouze z několika kusů PET lahví je možné vyrobit funkční outdoorovou bundu. Horší je to s obaly, které jsou tvořeny směsí různých druhů materiálů a nejdou ručně oddělit. Jednoznačně patří do komunálního odpadu.

Nadstavbou k třídění odpadů je separace bioodpadů a kuchyňských zbytků. Lze je ukládat do nádob či kontejnerů určených pro bioodpady, případně zkompostovat ve vlastních kompostérech na zahradě. Do komunálního odpadu však rozhodně nepatří nebezpečné složky, jako jsou zbytky ba-

jímá a využívá k výrobě elektrické energie a tepla.

Na komunální odpad je totiž nutné nahlížet jako na zdroj. Energetika se odklání od fosilních zdrojů energie a komunální odpad je po svém zpracování může nahradit. Nemusí se nutně jednat o zařízení pro energetické využití odpadu (veřejnosti známé jako spalovny), ale i o zpracování komunálního odpadu na alternativní paliva. Ta se uplatní jako zdroj tepla například při výrobě cementu.

Stále však je nutno mít na paměti, že čím více odpadů vytrídíme, tím méně vznikne komunálního odpadu. Základem by mělo být předcházení vzniku odpadů.

Nový Zákon o odpadech, který platí od ledna, tyto aktivity jednoznačně zvýhodňuje před skládkováním. Zákon obsahuje „třídící slevu“, která umožňuje uložit na skládku určité množství odpadu za výhodnějších podmínek. Tato kvóta se každoročně snižuje a vytváří tlak na původce. Zákon rovněž definuje cíle, kterých by mělo odpadové hospodářství dosáhnout v následujících letech. Jisté je, že cesta k dosažení těchto cílů vede přes

rev, zářivky, oleje, pneumatiky apod. Všechny tyto komodity je nutné odkládat v rámci sběrného dvora.

Co se s komunálním odpadem stane po vysypání do popelářského vozu? V současné době v České republice převažuje jeho skládkování. Skládky jsou moderní, zabezpečené a monitorované. Skládkový plyn, který se uvolňuje rozkladem odpadu, se

minimalizaci vzniku odpadů a větší mírou třídění. Na nás jako na odpadové společnosti je pak úkol vybudovat zařízení, které umožní nakládání se zbytkovým komunálním odpadem v souladu s moderními trendy a zásadami oběhového hospodářství.

Petr Pokorný, regionální vedoucí obchodu FCC Česká republika
Foto: Archiv města Český Těšín

Stromy a sítě

Každý chce mít doma elektrinu, plyn, teplou vodu, televizi, internet a zároveň touží bydlet v čistém a zdravém městě. Zdravé město se vyznačuje dostatkem zeleně, která významně zlepšuje životní prostředí a tím i zdraví. Zejména stromy zachytí velké množství prachu, tlumí hluk, uvolňují fytoncidy, produkují kyslík, fungují jako účinná klimatizace a mají celou řadu funkcí, které potřebujeme. Jenomže stromy to mají ve městech hodně složité.

Všude inženýrské sítě

Ačkoli se to na první pohled nezdá, stromy ve městech nemají kde růst. Je v nich velké množství zpevněných ploch, ale co je mnohem horší, prakticky všude jsou inženýrské sítě. Jedná se o plyn, kanalizaci, vodovod, teplovodní potrubí, různé elektrické a datové kabely, veřejné osvětlení atd. Všechny tyto sítě mají energetickým nebo speciálním zákonem stanovená ochranná pásma, kde je zakázáno vysazovat dřeviny, ale také umísťovat do nich další stavby a zařízení. Tyto sítě nevedou v „jedné rouře“, jak bychom si mohli myslet, ale jsou uloženy vedle sebe podle toho, jak to jejich ochranné pásmo umožňuje. Tím se však zabírá prostor pro zeleň. I v současné době roste na území města značné množství stromů na sítích nebo v jejich ochranných pásmech a můžeme být rádi, že správci sítí tyto zatím stromy tolerují.

Rekonstrukce sítí znamenají kácení

Každá síť má určitou životnost a po čase vyžaduje rekonstrukci. Protože jsou uloženy v zemi, znamená to výkopové práce a s nimi spojené odstraňování stromů rostoucích nejen na sítích, ale i v jejich blízkosti. Nejhorší zásahy, které je možné stromu provést, je poško-

zení kořenového systému bagrem při výkopových pracích. Podle platné normy pro ochranu dřevin se nesmí kopat minimálně 2,5 m od paty kmene. Pro ochranu stromu je optimální, pokud výkopové práce neprobíhají v průměru koruny stromu zvětšené o 1,5 m. Tyto vzdálenosti není možné zejména u vzrostlých stromů dodržet a pak nastupuje kácení. Ačkoliv se Městský úřad Český Těšín, Odbor místního hospodářství a Odbor životního prostředí, snaží se správci sítí při plánování rekonstrukcí dohodnout na co nejšetrnějším způsobu rekonstrukce za využití moderních technologií, ne vždy je to možné.

Rozkopané město

V současné době ČEZ Distribuce, a.s. připravuje na území našeho města výměnu cca 25 km kabelového vedení. Na části města bude kopat také SilesNet, a.s. Znamená to odstranění desítek stromů a keřů. Ačkoliv vykáčené stromy a keře budou nahrazeny novými, je problém, je někde vysadit, protože kvůli sítím a jejich ochranným pásmům není pro ně dostatek místa. Velká část stromů a keřů se dá zatím umístit do škol a školek.

Když budu chtít zasadit strom

Někteří občané chtějí mít kolem svého bydliště zeleň a z vlastní iniciativy vysazují stromy. Z legislativy vyplývá, že majitelem stromu je vlastník pozemku, nikoliv ten, kdo strom vysadil. Proto je nutné výsadbu projednat nejprve s vlastníkem. Velmi důležité je, si také ověřit, zda nebo kde na pozemku vedou inženýrské sítě. Výkresy inženýrských sítí najdeme v územním plánu města Český Těšín na stránkách www.tesin.cz.

Daniel Křenek, Odbor výstavby a životního prostředí
Foto: Archiv Těšínské listy

Navzdory koronaviru měli klienti českotěšínské nemocnice tradiční Velikonoce

Pacienti českotěšínské nemocnice ani letos nepřišli o atmosféru velikonočních svátků. Prostory areálu nemocnice zdobily živé jarní květiny, jako jsou hyacinty, macešky a narcisy. Ochuzeny nebyly ani vnitřní prostory, které zaměstnanci vyzdobili větvemi zlatého deště. Za přísného hygienického režimu vyráběli klienti Sociální služby spolu se sestřičkami klasickou velikonoční dekoraci. Nechybělo malování vajíček nebo vystřihování velikonočních zajíčků, které zdobí rámy a obrazy na pokojích klientů. „Už je to hodně let, co jsme s dcerou společně zdobily vajíčka a tvořily velikonoční ozdoby,“ **vzpomíná paní Aurelie**, klientka Sociální služby, která také zavzpomínala na různé techniky zdobení. „Velikonoční atmosféra se neprojevila jen na výzdobě a společných aktivitách, ale také na jídelníčku všech pacientů. Kuchyně naší nemocnice dodržuje tradice svatého týdne. Na středu připravila pacientům velikonoční nádivku a na zelený čtvrtek pórkovou polévku. V pátek je dle tradice připraveno odlehčené jídlo, u nás to je koprová omáčka a květákový mozeček. V neděli si pacienti pochutnali na tradičním mazanci ke snídani,“ **říká členka představenstva Nemocnice AGEL Český Těšín Mgr. Alice Ručková, MBA**. Atmosféru Velikonoc podpořili také žáci třetího ročníku AGEL Střední zdravotnické školy, kteří v rámci měsíční souvislé praxe, kterou v nemocnici vykonávají, přišli navštívit pacienty a klienty nemocnice. Do akce s názvem Velikonoční přání seniorům se zapojili tři chlapci a dvě dívky. Ti chodili za pacienty s pomlázkou a rozdávali pacientům velikonoční přáníčka a perníčky, které dodala Mateřská škola Akátová. „Akce Velikonoční přání seniorům je jedna z řady aktivit, které se v nemocnici organizují a my jako škola v rámci dlouhodobé a výborné spolupráce se pravidelně těchto akcí účastníme.

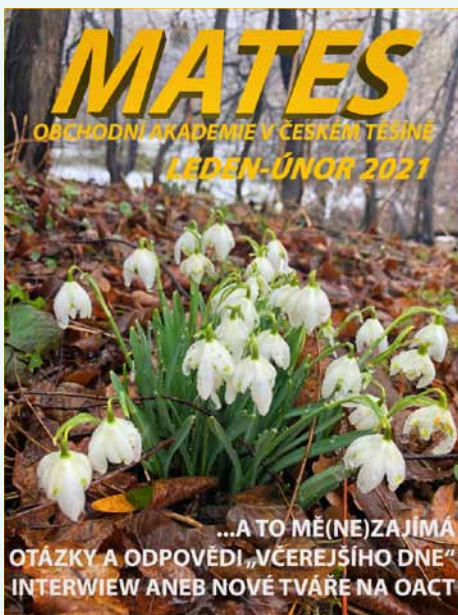
*Jsem velmi ráda, že naše spolupráce funguje a naši žáci můžou poznávat nemocniční prostředí a personál i během těchto aktivit. Je moc důležité, že právě při těchto akcích se zdokonalují v komunikačních technikách a dovednostech a hlavně se učí nejenom naslouchat, ale vhodně mezigeneračně komunikovat se seniory, což není vždy pro mladé lidi jednoduché. Účast na akcích v nemocnici je mezi žáky velmi oblíbená a jedná se o příjemné zpestření nejenom pro ně, ale hlavně pro pacienty a personál nemocnice,“ **říká***

zástupkyně ředitele AGEL Střední zdravotnické a Vyšší odborné školy zdravotnické PhDr. Karin Delongová. Klienti Sociální služby byli touto milou aktivitou žáků velmi překvapeni a potěšeni. Vzhledem k epidemiologické situaci, která nepovoluje v nemocnici návštěvy, byla velikonoční nadílka velmi příjemná a zlepšila všem zúčastněným náladu.

Michaela Čížková, Agel a.s.
Foto: Nemocnice Agel Český Těšín a.s.

Žáci z Obchodní akademie vítězí on-line

Vzhledem k epidemiologické situaci výuka našich žáků probíhá on-line již od října minulého roku, jen s krátkými návraty do školy ještě před Vánocemi. Prostřednictvím internetových sítí jsou organizovány i tradiční nebo nové soutěže, kterých se naši žáci zúčastňují. A jsou jako vždy úspěšní. Za zmínku jistě stojí úspěch v soutěži **Finanční gramotnost**, kterou zaštiťuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a letos se konal již 10. ročník. Školní kolo probíhalo v průběhu podzimních měsíců a zúčastnilo se ho 246 žáků školy! On-line test byl zaměřen především na znalosti z oblasti ekonomiky, financování, ochrany spotřebitele. První tři nejúspěšnější žáci postoupili do okresního kola už jako tým a získali krásné 4. místo. Mezi další úspěchy patří **umístění našich fiktivních firem na on-line veletržích**. Na veletrhu, který organizovala Metropolitní univerzita v Praze, se žáci z třetího ročníku, i v mezinárodní konkurenci,

umístili v TOP 10 za nejlepší reklamní leták. Na veletrhu, který organizovala Obchodní akademie z Ostravy – Mariánských Hor, získali naši žáci stříbro za nejlepší firemní vizitku. Velkým úspěchem je umístění na krásném **3. místě v krajském kole soutěže o nejlepší školní časopis**. Tuto soutěž organizuje Asociace krajů ČR. Časopis MATES vzniká i v této nelehké době. Redakční rada složená z žáků naší školy a pod vedením paní Mgr. Lenky Schajerové se úspěšně snaží rozvíjet svoji tvůrčí činnost i přes současné zhoršené podmínky. Všem úspěšným žákům gratulujeme a děkujeme za vzornou reprezentaci naší školy! Poděkování samozřejmě patří i pedagogům, kteří žáky k soutěžení motivují a podporují je.

Ing. Ivana Nováková,
zástupkyně ředitelky školy
Obchodní akademie Český Těšín
Foto: Archiv OA Český Těšín

Jak dále rozvíjet česko-polskou přeshraniční spolupráci?

Zhodnocení dosavadní přeshraniční spolupráce, zvýšení její úrovně a stanovení směru pro její další rozvoj – to je ve zkratce podstatná koncepce česko-polského projektu „infospace“, který realizuje polská a česká část Euroregionu Těšínské Slezsko a spolek Člověk na hranici.

Česko-polská přeshraniční spolupráce v Euroregionu Těšínské Slezsko se posouvá dopředu každým rokem více a více. Do této spolupráce je zaangażováno či zapojeno mnoho subjektů, organizací a osob. Velký význam pro její rozvoj mají evropské finance, díky kterým se v době aktuálního programového období podařilo podpořit více než 170 iniciativ s velkým přeshraničním přínosem. Ve snaze zhodnotit výsledky za posledních 6 let se Euroregion Těšínské Slezsko a spolek Člověk na hranici snaží o nastavení dalšího elementu profesionalizace v česko-polské spolupráci. Nápomocné jsou také tzv. transfery dobré praxe v oblasti řízení přeshraničních a nadnárodních informací z francouzsko-německého pohraničí, kde již více než 30 let v rámci

ci Evropského sdružení územní spolupráce Eurodictric Pamina funguje systém INFOBEST.

„V rámci projektu „InfoSpace“ chceme využít cenné a praktické vědomosti našich partnerů z francouzsko-německého pohraničí a využít je dále k rozvoji oblasti řízení informací na našem území“, vysvětluje Bogdan Kasperek, ředitel kanceláře sdružení „Olza“, který reprezentuje polskou část Euroregionu Těšínské Slezsko a dodává, že i když je dosavadní rozvoj přeshraniční spolupráce v Euroregionu Těšínské Slezsko úspěšný, stále je prostor na její rozšiřování a prohlubování.

„Euroregion Těšínské Slezsko se již 23 let snaží bořit opravdové i mentální hranice mezi našimi zeměmi. I tento projekt na tyto aktivity navazuje a hlavně se chceme dobře připravit i na blízkou

budoucnost“, doplnil Tomáš Balcar, výkonný ředitel Regionálního Sdružení územní spolupráce Těšínské Slezsko, reprezentující českou část Euroregionu.

Projekt zahrnuje zhodnocení dosavadní přeshraniční spolupráce na česko-polském pohraničí. Důvodem k hodnocení a vyznačení nových směrů spolupráce je končící programové období evropských programů, které od roku 2014 podporovaly hodnotné společné iniciativy partnerů z Polska a České republiky.

Výsledkem hodnocení bude také aktualizace budoucí územní spolupráce v Euroregionu Těšínské Slezsko s ohledem na nové programové období 2021-2027.

Člověk na hranici, z.s.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

EUROREGION
TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO
ŚLĄSK CIESZYŃSKI

PROJEKT „INFOSPACE“ JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ Z PROSTŘEDKŮ FUNDU MIKROPROJEKTŮ EUROREGIONU TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO V RÁMCI EVROPSKÉHO FUNDU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ - PROGRAM INTERREG V-A ČESKÁ REPUBLIKA - POLSKO 2014-2020

Odešel Ing. Lubomír Matěj, předseda Těšínské oblasti Matice Slezské

Ing. Lubomír Matěj se narodil v roce 1948 v Českém Těšíně a žil v něm po celý svůj život. Jeho profesní život byl svázán s hornictvím. Po vysoké škole byl zaměstnán ve Vědeckovýzkumném uhelném ústavu v Ostravě - Radvanicích. Podařilo se mu poznat v té době naši republiku i v podzemí, což se podařilo jen málokomu. V ústavu pracoval až do svých padesáti let. Změny koncem devadesátých let ho přinutily změnit zaměstnání a přejít do malé firmy v Ostravě, zabývající se hornictvím a ekologií. Ještě v důchodu dále poskytoval své celoživotní zkušenosti získané prací v hornictví, když smluvně spolupracoval s ostravskou Vysokou školou báňskou a společností OKD, a. s. Ve svém volném čase se věnoval netechnickým oblastem, jeho zájmy směřovaly k umění a historii, hlav-

ně našeho slezského regionu. To ho přivedlo do Matice Slezské, organizace, jejíž počátky na Těšínsku sahají do konce 19. století. Byl předsedou oblastní rady – Těšínské oblasti Matice Slezské, členem Komise letopisecké a tiskové při Radě města Český Těšín a také Výboru pro národnostní menšiny. Byl velmi společenský a vždy si přál, aby bylo město Český Těšín přirozeným kulturním centrem Těšínska. 19. března 2021 však jeho srdce dotlouklo. Byl společensky a veřejně aktivní do posledních dnů svého života. O dění v našem městě a regionu se zajímal až do své smrti. Kdo jste Luboše Matěje znali, tiše vzpomeňte. ČEST JEHO PAMÁTCE.

*Ing. Pavla Dudysová,
předsedkyně Kulturní komise*

KVĚTEN

2021

MĚSTSKÁ KNIHOVNA

AKROPOL

ČÍTÁRNA A KAVÁRNA AVION

KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ STŘEDISKO STŘELNICE

KINO CENTRAL

SVČ AMOS

SPRÁVA ÚČELOVÝCH ZAŘÍZENÍ

MUZEUM TĚŠÍNSKA

ARCHEOPARK CHOTĚBUZ-PODOBORA

TĚŠÍNSKÉ DIVADLO

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK

Veškeré online pořady najdete
na www.kassct.cz,
kanále YouTube
a www.facebook.com/kasstesin

Připravujeme pro Vás další nové díly
online pořadů plné zajímavých hostů.
Těmito talk show Vás bude provázet
moderátor Jirka Krupica.

ONLINE

Host na Střelnici

A2

Nový poloprofesionální divadelní soubor z
Českého Těšína. Parta lidí, kterou spojuje
láska k divadlu.

ONLINE

Host na Střelnici

BB GROUP AGENCY

Svátek Tří bratří ani žádná jiná kulturní akce
se bez nich neobejde. Kamióny techniky,
těžká dřina, neprospané noci. To byla jejich
oblíbená práce. Spolumajitel firmy Jan
Turoň o tom, jak je pandemie vyhodila
z práce a co dělají teď.

ONLINE

Reservé pro kapelu

DOGA

Česká hardrocková kapela prozradí, co Vás
letos čeká, na co se můžete těšit a... čeho
se třeba taky nedočkáte...

ONLINE

Reservé pro kapelu

DRUHÁ NÁHODA

Country-rock-pop-folk-roll kapela
z Českého Těšína a okolí, která hraje ráda
a pro potěšení.

ONLINE

Reservé pro kapelu

AMPLI FIRE

Rocková kapela, která působí od roku
2014, se po personálních změnách
na postu zpěváka a bubeníka a dvouroční
pauze vrací k životu.

ONLINE

Reservé pro kapelu

MÍŠA CHILLOVÁ

Kudrnatá nezbednice a milovnice života,
která hraje svou autorskou tvorbu
založenou na svém životním
a hypersenzitivním vnímání světa. Nově se
představí s kapelou bubeník Ondřej
Stuchlý.

ONLINE

Reservé pro kapelu

NOEMIRACLES

Indie popová skupina, kterou
charakterizují chytlavé melodie, originální
styl, slušná porce energie a především
osobitý hlas zpěvačky Noemi Bocek.

30. 4. - 1. 5. DUBEN - KVĚTEN

nábřeží Míru, KaSS „Střelnice“

FILIPOJAKUBSKÁ PROCHÁZKA

Filipojakubská noc má své velké kouzlo.
Je plná magie a měli bychom toho náležitě
využít. Poslední dubnová noc trvá od
soutisku 30. dubna do úsvitu 1. května
a v tuto noc se údajně nejvíce projevuje
tajemná síla čarodějnic.
Přijďte se projít po nábřeží Míru, kde byste
mohli zahlédnout i některou z prolétajících
dam na koštěti.

V PŘÍPADĚ PŘÍZNIVÉHO VÝVOJE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUACE PŘIPRAVUJEME...

30. 4. - 1. 5. DUBEN - KVĚTEN

🕒 10:00 - 15:00 KaSS „Střelnice“

DĚTSKÝ BAZÁREK

Přijďte si nakoupit na akci Dětský bazárek!
CHCETE PRODÁVAT? Pokud byste rádi věci
svých ratolestí prodali, registrační formulář
a podrobné instrukce naleznete na
www.kassct.cz.

2.

KVĚTEN

🕒 15:00 KaSS „Střelnice“

POHÁDKOVÁ NEDĚLE

Muzikálová pohádka Lotrando a Zubejda
je určená pro děti od tří do dvanácti let.
Pohádka je upravená do divadelního
scénáře podle filmové pohádky Zdeňka
Svěráka. Smyslem pohádky je ukázat
dětem, že dobro je vždy silnější než zlo.
A když se chce, všechno jde. Pohádkový
příběh Lotrando a Zubejda ukazuje dětem,
jak být dobrým a slušným člověkem.

23.

KVĚTEN

🕒 17:00 KaSS „Střelnice“

TĚŠÍNSKÁ TANČÍRNA

Pro milovníky tance, absolventy
tanečních kurzů, manželské páry
a přátelské dvojice jsou připraveny
nedělní taneční večery pod vedením
tanečního mistra Otona Hily a jeho
taneční partnerky Hany Legierské.
Vstupné: 100 Kč, studenti 50 Kč na osobu

ČERVENEC a SRPEN

KaSS „Střelnice“

LÉTO NA STŘELNICI

LATINO FIT – kurz pro jednotlivce

Pokračování úspěšného kurzu Latino fit
pod vedením Marka Swětíka.

Každé pondělí od 18:00

Cena kurzu: 950 Kč

Kurz má 7 lekcí (lekce trvá 45 minut)

TANEČNÍ KURZ PRO MANŽELSKÉ A PŘÁTELSKÉ PÁRY

Pokračování tanečního kurzu, kterým Vás
provedou Marek Swětík s partnerkou.

Každé pondělí od 19:15

Kurz zahrnuje 8 lekcí

Cena kurzu: 2 400 Kč/pár

KUBÁNSKÉ RYTMY: kurz pro jednotlivce

Cha-Cha, Rumba a Salsa

7 lekcí (45 minut), cena 950 Kč

Každé úterý od 18:00

KARIBSKÉ RYTMY: kurz pro jednotlivce

Samba, Bachata a Merengue

7 lekcí (45 minut), cena 950 Kč

Každé úterý od 18:00

OUTDOOR DANCE CLASSES:

Venkovní taneční lekce pro jednotlivce

směs karibských a latinsko-amerických
tanců

7 lekcí (60 minut), cena 950 Kč

Každé úterý od 19:15

LETNÍ HRÁTKY S TANCEM:

Letní taneční camp pro holky i kluky

Miluješ tanec ???

Máme pro tebe pořádnou dávku tance,
spoustu pohybu a zábavy pod vedením
zkušeného lektora Marka Swětíka a jeho
teamu.

- taneční a pohybová příprava, strečink,
latinsko-americké tance (např. Salsa,
Samba, Cha-cha, Jive)

- street dance, latin pop, disco dance

- vše formou zábavy a hry

- určeno pro děti 6 - 14 let

Termín: 12. - 16. 7. 2021

Čas: 8.00 - 16.00 hod.

Cena: 2.800 Kč (v ceně zahrnuta strava,
pitný režim, lektorné a provozní režie)

S sebou: pohodlné oblečení a obuv
(tenisky, cvičky) na tančení

Pozn.: lze uplatnit příspěvek u svých
zdravotních pojišťoven.

* změna programu vyhrazena

Co nás čeká v roce 2021? Díl III.

Minule jsme se věnovali hlavně domácí scéně. A i když se toho u nás děje pořád spousta, mimo jiné by se měl v Praze natáčet dosud nejdražší snímek Netflixu – thriller „The Gray Man“ s hercem Ryanem Goslingem v hlavní roli. Vzhledem k tomu, že v kinech se ho zřejmě nedočkáme, vrhněme se na to, co promítat budeme.

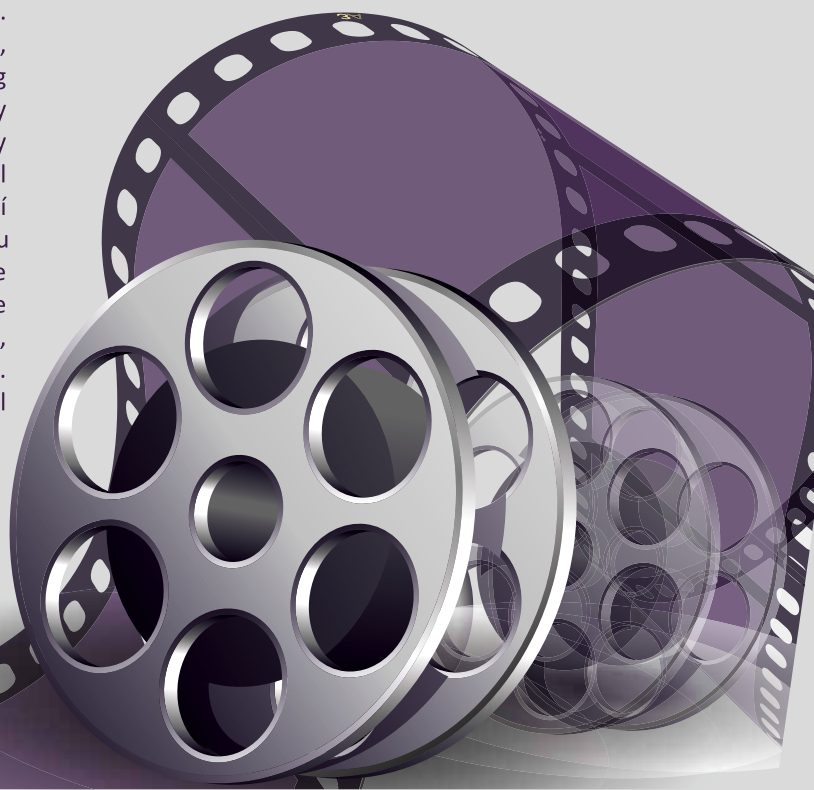
„Kingsman: První mise“ je připravovaný historický a špionážní film Matthewa Vaughna. Kromě toho že Vaughn film produkoval, také společně s Karlem Gajduskem napsal scénář. Jedná se o prequel k filmové sérii Kingsman, která se volně inspirovala stejnojmennou knižní komiksovou sérií od Dava Gibbonse a Marka Millara. Zápletka je jednoduchá, zatímco se sebranka nejhorších tyranů a geniálních zločinců připravuje rozpoutat válku, jež má zahubit miliony lidí, jeden muž musí vyhrát závod s časem a zastavit je. Ve snímku „Kingsman: První mise“ se stanete svědky zrodu první nezávislé tajné služby. Po snímku „Wonder Woman“ (2017) se jedná o druhý komiksový celovečerní film, který je zasazen do období první světové války. Vedle tohoto snímku se mluvilo o snímku „Statesman“, který by se zaměřil na americkou obdobu britské agentury z filmu „Kingsman: Zlatý kruh“ (2017).

U tajných služeb ještě zůstaneme, dokonce u toho nejslavnějšího agenta. Bondovky jsou tradičně kosmopolitními, velkolepými příběhy a „Není čas zemřít“ není výjimkou, štáb se tedy vypravil do Itálie, Norska, Skotska a na Jamajku. Jedna z klíčových akčních scén se odehrává na Kubě, ale ze zjevných důvodů – ať už politických nebo ještě výbušnějších – tuto lokaci nahradily kulisy v ateliérech Pinewood, postavené za pouhých sedm týdnů, pouhou polovinu doby obvykle potřebné k postavení tak rozsáhlého placu. „V podstatě jsme narvali to nejlepší z Havany na jedno místo,“ prohlásil se Mark Tildesley, zodpovědný za výpravu. Dále vysvětluje, že zářivá barevná paleta filmaři postaveného městečka je přizpůsobena nočnímu natáčení, v něm se odehrávajících scén. „Museli jsme jemně přepálit saturaci kulis, takže ve dne to působí trochu divně. Jakmile se ale setmí, vypadá scéna krásně.“ V nejnovějším filmu skončil Agent 007 aktivní službu a užívá si zasloužený odpočinek na Jamajce. Klid však nemá dlouhého trvání – objeví se totiž jeho starý přítel Felix Leiter ze CIA a požádá ho o pomoc. Mise na záchranu uneseného vědce se ukáže být zrádnější, než se na začátku zdálo. Bond se během vyšetřování dostane na stopu záhadného zločince, který disponuje nebezpečnou novou technologií.

Z komiksové scény přichází na stříbrné plátno „Morbius“, jeden z nejpodmanivějších a nejrozporupnějších hrdinů filmového světa značky Marvel, jehož představitelem je Oscarem oceněný Jared Leto, který se ve snímku mění v charismatického antihrdinu Michaela Morbiuse. Doktor Morbius trpí vzácnou a smrtelnou krevní chorobou. S úmyslem zachránit druhé, kterým hrozí stejný osud, se Michael rozhodne k zoufale riskantnímu činu. Zdánlivý úspěch přinese lék, který je však dost možná nebezpečnější než sama smrtelná choroba.

A k závěru, herní sérii „Mortal Kombat“ zná asi naprosto každý hráč. V roce 2021 se do kina chystá nové filmové zpracování, a to rovnou jako velkorozpočtový film. Bojovník MMA Cole Young je zvyklý prát se za peníze, vůbec ale nechápe, proč po něm jde císař Shang Tsung z Outworldu a proč na něj poslal své nejlepší válečníky Sub-Zera a Cryomancera. Ve strachu o bezpečí své rodiny se Cole vydává hledat Sonyu Blade, členku speciálních sil a jejího nadřízeného Jaxe, který nosí stejné dračí znamení, s jakým se Cole narodil. Dostává se do chrámu k Lordu Raidenovi, ochránci Earthrealm, který poskytuje útočiště všem, co nosí znamení draka. Cole tu začne trénovat s bojovníky Liu Kangem, Kungem Lao a dalšími, aby byli připraveni na boj proti nepřátelům z Outworldu. Dokáže ale Cole probudit svou vnitřní sílu, aby zachránil svou rodinu a porazil Outworld?

Doufáme, že každou z těchto novinek Vám budeme moct představit co nejdříve.
Těšíme se s Vámi.

KVĚTEN
2021

Program **Městské knihovny** *a čítárny a kavárny AVION*

AKCE

PRO DĚTI

FESTIVAL

26 MĚSTSKÁ KNIHOVNA
ČESKÝ TĚŠÍN **14:00**
STŘEDA

Městská knihovna
OSTRAVSKÁ UL.
nebo on-line

LITERÁRNÍ KAVÁRNA NEJEN PRO SENIORY

Posezení u kávy s dobrou
knihou a společným čtením.
Vstupné: ZDARMA

BĚHEM
CELÉHO
MĚSÍCE KVĚTNA MĚSTSKÁ KNIHOVNA
ČESKÝ TĚŠÍN

Městská knihovna
SLOVENSKÁ UL.

MATKY V ODTAJNĚNÍ

Nabídka knih o maminkách,
upracovaných andělech.
Připravíme vám knihy
o maminkách pro děti
i dospělé, které si vyzvednete
prostřednictvím „výdejního
okénka“. Stačí napsat na mail
svibice@knihovnatesin.cz nebo
svibice.detske@knihovnatesin.cz
(do předmětu uveďte
„matky v odtajnění“)

VÝSTAVY

do 31.5. MĚSTSKÁ KNIHOVNA
ČESKÝ TĚŠÍN

Městská knihovna
SLOVENSKÁ UL.
Minigalerie Na Plotě

DANIEL NAGAJDA & SPOL.

LÉTAJÍCÍ DRAHOKAMY

Výstava fotografií, kreseb
a exponátů motýlů z různých
koutů světa.

Vstupné: ZDARMA

10, 24 MĚSTSKÁ KNIHOVNA
ČESKÝ TĚŠÍN **16:00**
PONDĚLKY

Městská knihovna
HAVLÍČKOVA UL. nebo online

KREÁČEK

Workshop pro děti – květinové
potěšení.

Vstupné: ZDARMA

31 MĚSTSKÁ KNIHOVNA
ČESKÝ TĚŠÍN **10:00**
PONDĚLÍ

Městská knihovna
HAVLÍČKOVA UL. nebo on-line

BOOKSTART – S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

KLUB MEDVÍDĚ

Pro rodiče s dětmi do 3 let.
Čtení, hry, tvoření a aktivity
pro nejmenší. Informace
a rady pro rodiče.

Vstupné: ZDARMA

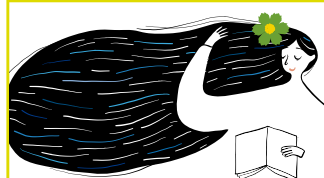
BĚHEM
CELÉHO
MĚSÍCE KVĚTNA MĚSTSKÁ KNIHOVNA
ČESKÝ TĚŠÍN

Městská knihovna
SLOVENSKÁ UL.
Dětské oddělení Multimediální
knihovny

AŽ PŮJDETE KOLEM...

Soutěž pro děti.
Za oknem dětského oddělení
knihovny sledujte celý měsíc
„knihovnické okénko
pro děti“, kde se budou
objevovat soutěžní otázky.

Odpovědi vhažujte do
připravené schránky spolu
se svým jménem a kontaktem,
zařadíte se tak do slosování
o knižní odměnu.

17. – 22. 5.

LITERÁRNÍ FESTIVAL ČTENÍ NAD OLZOU

Těšín EKOlogicky

Zajímavá setkání s autory
a lidmi, kteří se zabývají
ekologií a ochranou
životního prostředí.

Během festivalu nás
navštíví například:

Bogdan Trojak
Markéta Pilátová
Agnieszka Dąbrowska
Petra Braunová
Viktorie Hanišová
Katarzyna Vanevská

Ekologicky zaměřené
přednášky nám představí:

Jan Kondziolka
Jan Michalik
Daniel Křenek

Na zahájení festivalu přijdou
ředitel společnosti LOGeco
Ing. Miroslav Šilhan
a vedoucí vědeckého týmu
RNDr. Ing. Michal Halko CSC.,
kteří nás seznámí
s převratným vynálezem.
Jde o technologii, která
z netříděného odpadu „vytěží“
produkty, které se dají dále
využít.

*Program bude probíhat
v souladu s platnými vládními
nařízeními. V případě nutnosti
on-line. Změna programu
vyhrazena.

Webové stránky festivalu

festival.knihovnatesin.cz

Informace rovněž na

www.knihovnatesin.cz

SOUTĚŽE FESTIVALU

12. 4. – 7. 5.

EKO PÁTRAČKA

Soutěž pro rodinné týmy.
Vydejte se na vyznačená místa
v Českém Těšíně a Cieszyně.
Pátrejte, plňte úkoly a bavte
se ekologicky!

19. 4. – 7. 5.

JSEM EKO! / JESTEM EKO!

Soutěž pro žáky 8. a 9. třídy
ZŠ a studenty SŠ.

Navrhní informační kampaň
ke zlepšení ekologické
situace ve městě.

Podrobnosti o soutěžích
nejdete v knihovnách nebo
na festival.knihovnatesin.cz

MěK Ostravská ul., tel. 558 746 950
MěK Havlíčkova ul., tel. 558 711 147, 558 741 548
MěK Slovenská ul., tel. 558 741 548,
558 712 935
KaSC Dolní Žukov, tel. 558 712 058
www.knihovnatesin.cz

ČÍTÁRNA A KAVÁRNA AVION, Hlavní tř.,
tel. 558 711 961, www.noiva-tesin.cz

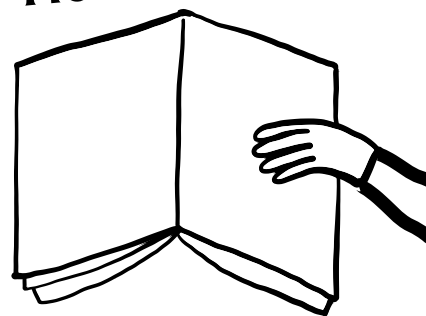

„AVION“
ČÍTÁRNA A KAVÁRNA

17. 5. – 22. 5. 2021

Literární festival Čtení nad Olzou

Těšín EKOlogicky

PONDĚLÍ
17/05

KSIAŻKA DLA ZIEMI

Agnieszka Dąbrowska

10:00/MěK Havlíčkova ul. nebo on-line

Czy można ratować naszą planetę słowami i jak to się robi? Warsztaty literackie dla dzieci z autorką.

VYHODNOCENÍ SOUTĚŽÍ

„Jsem EKO/ Jestem EKO“
a „EKOpátračka“

16:30/AVION nebo on-line

Setkání vítězů obou soutěží.
Scénické čtení O stromu, který dával.

ÚTERÝ
18/05

CO VYPRÁVĚLA GORILA

Markéta Pilátová

10:00/MěK Ostravská ul. nebo on-line

Autorka čte a vypráví o knize, která získala Zlatou stuhu.

SENZIBIL

Markéta Pilátová

17:00/MěK Ostravská ul. nebo on-line

Autorka románu v rozhovoru se Szymonem Brandyssem nejen o její nejnovější knize pro dospělé.

ZAHÁJENÍ FESTIVALU

ERVOeco

Převratný vynález
českých vědců

17:00/AVION nebo on-line

Jak zachránit planetu od odpadků?
Ing. Miroslav Šilhan
a RNDr. Ing. Michal Halko, CSc.

STŘEDA

19/05

SAFÍROVÍ LEDŇÁČCI A GLUTAMAN

Bogdan Trojak

10:00/AVION nebo on-line

Autorské čtení o partě dětí, které jsou na stopě šíleného vědce.

BÁSNÍK A VINAŘ

Bogdan Trojak

17:30/AVION nebo on-line

V rozhovoru s Kateřinou Huberovou o básních a psaní, o knihách a víně.

SVĚTELNÉ ZNEČIŠTĚNÍ

Jan Kondziolka

16:00/MěK Ostravská ul. nebo on-line

Jak světelné znečištění vzniká a jak ho omezit? Vše o jeho negativních dopadech.

ČTVRTEK
20/05

PANENKY Z KUKUŘICE

Petra Braunová

15:00/AVION nebo on-line

S Petrou Braunovou o její připravované knížce pro děti.

POVODNĚ A SUCHO

Daniel Křenek

17:00/AVION nebo on-line

Jeho příčiny u nás i ve světě.
Význam vegetace, opatření
v krajině i ve městě.

PÁTEK

21/05

EKOLOGIA TO TEŻ SZTUKA

Katarzyna Vanevska

11:00/MěK Havlíčkova ul. nebo on-line

Wspólne odkrywanie eko-tropów
w świecie wielkiej sztuki.

BETON A HLÍNA

Viktorie Hanišová

17:30/AVION nebo on-line

Autorka prostřednictvím třínácti rozhovorů zachycuje rozmanitou snahu lidí žít udržitelně a zodpovědně i v hektickém prostředí měst.

SEMÍNKOVNY A SEMENAŘENÍ KULTURNÍCH PLODIN

Jan Michalik

16:00/MěK Slovenská ul. nebo on-line

Beseda nejen o tomto fenoménu.

SOBOTA

22/05

ÚNIKOVKA ON-LINE

Víš, jak zachránit planetu?

08:00/on-line

Informace o hře najdeš na
festival.knihovnatesin.cz

SOUTĚŽE FESTIVALU

Jsem EKO/Jestem EKO

Soutěž pro středoškolský probíhá do 7.5.

EKO pátračka

Soutěž pro rodinné týmy probíhá do 7.5.

festival.knihovnatesin.cz

Program bude probíhat v souladu s platnými vládními nařízeními.
V případě nutnosti on-line. Změna programu vyhrazena.

**celý
měsíc**

POHYBOVÉ A KREATIVNÍ AKTIVITY

Na webové stránce, FB a Instagramu nabízíme pro děti a veřejnost aktivity, kvízy, výzvy a soutěže zaměřené na sport, výtvarnou tvorbu, turistiku či ověření znalostí a vědomostí. Akce jsou časově omezeny, ale do některých se můžete zapojit kdykoliv. U vybraných aktivit můžete hrát o věcné nebo peněžní ceny. Rovněž připravujeme různé kreativní balíčky, které si můžete zakoupit na recepci SVČ Amos.

**20. 4. –
21. 5.**

SOUTĚŽ

o nejkrásnější lidovou jarní písničku ✿ ✿ ✿

20. 4.–21. 5. 2021, akce online

Natočte svůj klip na svůj mobil nebo kameru. Můžeš zpívat sám, s rodinou, s kamarády, se sourozenci, s babičkou či dědou. Video může být hrané, animované, s obrázky, bez obrázků, se zvířátky, s hudebním doprovodem nebo s kapelou.

Forma klipu může být v jakémkoliv video souboru (avi, mp4, mkv...):

- do velikosti 10 MB můžete zasílat přímo na e-mail: sarka.godulova@svcamos.cz
- větší soubory uložte na www.uschovna.cz a zašlete odkaz na e-mail: sarka.godulova@svcamos.cz

Zaslané klipy bude hodnotit odborná porota, která vybere 5–10 nejlepších písniček.

Čeká na vás odměna :) Neváhej a přihlas se!

POZOR! 21. 5. Ukončení pěvecké soutěže!

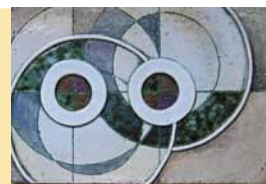

28

JARKA RYBOVÁ//KERAMIKA/RELIÉFNÍ MOTIVY

28. 5. 2021, 17:00, Galerie CFTS SVČ Amos

Vernisáž výstavy závěsných reliéfních kachlí a obrazů s abstraktními a přírodními motivy. Vedle této tvorby se autorka zabývá točenou a modelovanou keramikou. Výstava potrvá do 25. června 2021.

Slavíme s dětmi!

Program pro celou rodinu, zábava, soutěže, tvořivost!

**24. 5. –
11. 6.**

POHÁDKOVÝ LES

24. 5.–11. 6. 2021, Parky: Frýdecká ul., A. Sikory, Masarykovy Sady, U hřbitova, Přehrada Hrabina

Stanoviště s úkoly a písmenem do tajenky, kterou zašlete na e-mail:

michaela.ganczarczykova@svcamos.cz.

Soutěžíte o hodnotné ceny! :)

30

DEN DĚTÍ

30. 5., Zahrada SVČ Amos

Jak oslavíme váš den? Účast přislíbila Loutková scéna Bajka TD s představením Čert a Káča a další skvělí lidé, kteří pro vás vytvoří prima atmosféru k vašemu svátku. Těšíme se na vás!

!! Formát konání akcí se odvíjí dle aktuálních vládních epidemiologických opatření !!

Středisko volného času Amos || Frýdecká 690/32, Český Těšín

www.svcamos.cz

**TĚŠÍNSKÉ
DIVADLO**

ČESKÁ SCÉNA
+420 734 263 918 / obchodni@tdivadlo.cz
SCENA POLSKA
+420 604 616 330 / scenapolska@tdivadlo.cz
BAJKA
+420 725 781 299 / bajka@tdivadlo.cz

www.tdivadlo.cz

Dárkové poukazy

- prodej v pokladně divadla před představením nebo v info centru TD na náměstí ČSA 10 v Českém Těšíně
- hodnota poukazů 200 a 250 Kč nebo 80 Kč [Bajka]
- poukaz je platný rok od data vydání
- poukaz je platný nejen v TD, ale také ve městech, kde TD pravidelně hraje své představení [Haviřov, Karviná, Orlová, Třinec, Frýdek-Místek, Vratimov, Frenštát pod Radhoštěm]
- podrobnosti na webu www.tdivadlo.cz/darkove-poukazy

Karty podarunkowe

- sprzedaż w kasie teatru przed spektaklem lub w Centrum Informacji TC na Rynku ČSA 10 w Czeskim Cieszynie
- wartość kart podarunkowych 200 i 250 Kč, 80 Kč [Bajka]
- karta podarunkowa jest ważna rok od daty zakupu
- wykorzystanie kart podarunkowych nie tylko w TC, ale także w miastach, gdzie TC regularnie występuje [Hawierzów, Karwina, Orłowa, Trzyniec]
- szczegóły na www.tdivadlo.cz/karty-podarunkowe

Předměty s novým logem Gadžety z novým logotypem

Jakmile bude moci být otevřena pokladna divadla na náměstí ČSA 10 v Českém Těšíně, budou v ní v prodeji propagační předměty s novým logem [tužky, gumy, hrnky, trička].

Jak tylko będzie mogła wznowić swoją działalność kasa teatralna na Rynku ČSA 10 w Czeskim Cieszynie, można będzie w niej kupić gadżety z nowym logotypem [ołówki, gumki, kubki, koszulki].

Pohádka do zahrady: Čert a Káča

Bajka, loutková scéna Těšínského divadla, připravuje na léto novou pohádku podle Boženy Němcové v jarmarečním zpracování. Představení určené pod širé nebe, tedy například do zahrad mateřinek, na nádvoří zámků, či na náměstí, zrovna dokončujeme. Objednejte si nás pro své žáky co nejdříve, volných termínů ubývá! Podrobnosti a kontakty najdete na našem webu.

Hubaté Káči se každý raději vyhne, a ona by si tak chtěla zatancovat! A na truc všem klidně i se samotným čertem! Jenže Káča s ním pěkně zatočí! Veselá pohádka o prostořeké Káči, chytrém ovčákovi, o pekle a o tom, že i ten největší hříšník se může polepšit. Loutkové představení pro malé i velké potěší rozvernými písničkami, nádhernými loutkami a kostýmy!

Bajka do ogródka: Kasia i diabeł

Bajka, scena lalek Teatru Cieszyńskiego, przygotowuje na sezon letni spektakl jarmarczny Diabeł i Kasia na podstawie baśni Bożeny Němcovej. Przedstawienie plenerowe i nie tylko, może być grane w ogródkach przedszkoli, na zamkach oraz uroczystościach. Chętnie do was przyjedziemy, zamawiajcie Bajkę, wolnych terminów jest coraz mniej! Dodatkowe informacje oraz kontakty znajdą Państwo na stronach internetowych teatru.

Pyskatą Kasię każdy omija z daleka, a ona tak chciaaby z kimś potańczyć! Na złość wszystkim, nawet z samym diabełem! Jakiż to będzie taniec, kiedy Kasia capnie diabła w swoje ręce! Wesoła bajka o pyskatej Kasi, mądrym Pastuszkzu, o piekle i o tym, że nawet największy grzesznik może zmienić się na lepsze. Diabelsko piękna bajka dla małych i dużych, rozbawi was figlarnymi piosenkami, zachwyci wspaniałymi lalkami i kostiumami.

Čokoládová tretra

V letošním roce proběhne již 61. ročník Čokoládové tretry, z důvodu pandemie koronaviru a nepředvídatelné situace však pouze ve 12 městech Moravy. Počtvrté se základní kolo Čokoládovky uskuteční také v Českém Těšíně, a to **7. května ve Sportovním areálu Frýdecká**.

Do kteréhokoli ze základních kol se mohou přihlásit děti z celé ČR od 0 do 11 let. Čas mezi starty jednotlivých kategorií vyplní sportovní aktivity s hitrádiem Orion, atletika pro děti, ale i výzva v podobě workoutové zóny. Každý ze závodů bude mít svého patrona – českého či slovenského slavného atleta.

Nejlepší 3 závodníci v každé z postupových disciplín měli v předchozích ročních šancích, dostat se přes semifinále v Ostravě až do finále v hlavním programu Zlaté tretry Ostrava. Vzhledem k současné situaci a nařízením vlády,

bohužel nebude možné uskutečnit základní kola Čokoládové tretry do doby konání Zlaté tretry Ostrava, tedy do 19. května. Jednotlivé závody však realizovány budou, ale posunuty v čase a vyvrcholí speciálním slavnostním závodem na závěr, který bude určitě stát za to!

V závislosti na vývoji epidemiologické situace a aktuálním nařízením vlády se může termín konání Čokoládové tretry v Českém Těšíně změnit. O případném novém termínu základního kola a dalších změnách vás budeme neprodleně informovat.

Propozice k závodům, bližší informace a online registrace naleznete na www.cokoladovatretra.cz a také na www.suzct.cz.

Akce se uskuteční za každého počasí. Těšíme se na všechny děti!

*Ing. Alena Nogolová,
SÚZ Český Těšín*

HC Vlci Český Těšín a Beskydská amatérská hokejová liga získali grant Srdcovka

Mezinárodní hokejové utkání Beskydské amatérské hokejové ligy, buly hází slečna z nadace Nikdy nejsi sám!

Grant Srdcovka, který každoročně vypisuje nadace OKD, letos podpořil také dva celky, které působí na českotěšínském zimním stadioně – mládežnický hokejový oddíl HC Vlci Český Těšín a amatérskou ligu, která na stadioně působí již druhé desetiletí.

Mládežníkům bylo podpořeno soustředění pro mladší a starší žáky,

které se v letošním roce již potřeťi uskuteční ve sportovním centru ve Smilovicích. Součástí soustředění jsou také tréninky na ledové ploše, v letošním roce budou děti moci využít domácího zázemí na stadioně v Českém Těšíně.

Beskydská amatérská hokejová liga podporuje každoročně nadaci Nikdy nejsi sám

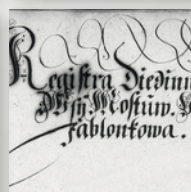
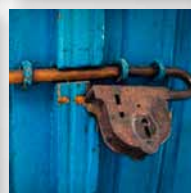
a i v letošním roce by ráda zorganizovala exhibiční hokejové utkání právě na podporu této nadace. Z finančních prostředků nadace budou částečně hrazeny výdaje tohoto exhibičního utkání.

*Tomáš Wardas, HC Vlci Český Těšín
Lukáš Skotnica, Beskydská amatérská hokejová liga*

Najdete nás na Facebooku, Instagramu i Youtube. Přinášíme informace (nejen) z Těšínska z minulosti i současnosti, informujeme o dění v muzeu a našich aktivitách.

www.muzeumct.cz

Zadlužení senioři a invalidé by s oddlužením neměli otálet

Na konci roku 2020 schválila vláda návrh novely insolvenčního zákona, jehož účinnost se předpokládá již od července 2021. Klíčovým bodem novely insolvenčního zákona je zkrácení a sjednocení doby oddlužení na 3 roky pro všechny dlužníky. Podmínka splacení alespoň 30% dluhu, aby měl dlužník jistotu, že bude oddlužen, však zůstává.

Současná právní úprava, účinná od června 2019, tříletou dobu oddlužení taktéž obsahuje, mohou ji však využít pouze dlužníci, kteří zvládnou uhradit během této doby 60 % pohledávek a vybrané kategorie tzv. zranitelných osob, mezi které patří zejména starobní důchodci a poživatelé invalidního důchodu ve druhém a třetím stupni. U těchto osob se však dosažení hranice 60% ani 30% nevyžaduje. Pro zadlužené starobní a invalidní důchodce je tak současná právní úprava velice příznivá. V případě, že řádně plní podmínky oddlužení, musí být schopni pouze hradit minimální částku 2 200 Kč měsíčně pro účely insolvence. To zejména s ohledem na fakt, že z důvodu

nemoci nebo stáří mají menší příjem a je pro ně tak o to těžší případné dluhy splatit. Navrhovaná novela však toto zvýhodnění již neobsahuje.

Od července 2021 se má délka oddlužení zkrátit na tři roky pro všechny dlužníky, avšak předpokládá splacení minimálně 30 procent závazků pro všechny dlužníky, bez výjimky. V případě nesplnění této podmínky bude oddlužení zkoumat soud, přičemž klíčové bude, zda dlužník vynaložil veškeré úsilí. Tím je myšlena zejména snaha, maximálně využít svůj pracovní potenciál (a možnosti příjmu) vzhledem ke svému věku, praxi, vzdělání a místním podmínkám. Každý jednotlivý

případ se přitom bude posuzovat individuálně. Schválně zde používáme budoucí čas, jelikož současná právní úprava je účinná teprve rok a půl a z toho důvodu ještě neexistují dlužníci, kteří by za pět let splacení nedokázali zaplatit ani 30 % svých pohledávek a mohli tak být oddlužení na základě prokázání dostatečné snahy. V současnosti proto nikdo nemůže s jistotou říci, co přesně bude dlužníkovi stačit k tomu, aby soudy prokázal vynaložení veškerého úsilí. Tuto jistotu přináší pouze dosažení hranice 30 %. A bude přinášet i v budoucnu v očekávané novele.

Novela tak na jedné straně přináší nespornou výhodu v možném oddlužení již po třech letech namísto současných pěti. Na straně druhé však v případě dlužníků s vysokými dluhy dochází ke zkrácení doby na dosažení potřebné hranice 30% a s tím spojené jistoty oddlužení. A zejména starobním a invalidním důchodcům tuto potřebnou hranici opětovně zavádí.

Návrh zákona zatím nebyl schválen v Parlamentu a ani v Senátu. Z toho důvodu není jasné, zda začne platit skutečně již od července 2021 či později a zda případně nedojde ještě k jeho dalším úpravám. S ohledem na aktuální znění se však domníváme, že zejména pro starobní a invalidní důchodce přinese novela mírné zhoršení jejich šance na úspěšné dokončení oddlužení. V nejlepším případě jim zachová jejich dosavadní postavení.

Pro zadlužené starobní a invalidní důchodce tak představuje současně znění insolvenčního zákona největší šanci na úspěšné oddlužení a zvládnutí své nepříznivé sociální situace.

Jsmo toho názoru, že pro lidi s vysokými dluhy, které mnohonásobně přesahují jejich příjmy a zejména pak pro starobní a invalidní důchodce je výhodnější současná právní úprava a neměli by s žádostí o oddlužení otálet a o oddlužení požádat ještě před účinností novely insolvenčního zákona, která je v současnosti naplánována na 1. července 2021.

K vypracování návrhu na povolení oddlužení a jeho podání mohou dlužníci využít služeb neziskové organizace akreditované u Ministerstva spravedlnosti, která tuto činnost vykonává pro dlužníky zdarma. Takovou organizací je Charitní poradna v Českém Těšíně, která funguje téměř 7 let a během této doby ji navštívilo více než sedm stovek klientů, z toho mnozí opakovaně.

Charitní poradna funguje na principech bezplatnosti a anonymity. Ke klientům je přístupováno individuálně a jejich situace je vždy řešena diskretně. Poradna sídlí na ul. Ostravská 285, 737 01 Český Těšín a je otevřena od pondělí do čtvrtku, od 8 h do 14 h, vyjma středy, kdy je otevřeno od 9 h do 17 h. Tel.: 731 454 650, 734 796 858.

Tým Charitní poradny Český Těšín

Pátáci ZŠ Hrabina postupují v soutěži Finanční gramotnost do celostátního finále

Finanční gramotnost našim pátákům rozhodně není cizí. Protože jsme kvůli epidemiologické situaci, vloni na jaře, nemohli uspořádat tolik očekávaný velikonoční jarmark s Českou spořitelnou a ani letos tomu okolnosti nenahrávají, zapojili jsme se alespoň do 10. ročníku soutěže Finanční gramotnost, kterou organizuje spolek METODICA, institut pro další vzdělávání, z. s. ve spolupráci s Evropskou asociací finančního plánování ČR a hlavním partnerem soutěže Abecedou peněz České spořitelny. Letos se této soutěže ve věkové kategorii žáků 1. stupně zúčastnilo zhruba 1 000 žáků z 43 škol.

Ve školním kole žáci vyplňovali test s patnácti otázkami, který zjišťoval, zda rozumí pojmům jako Czech POINT, rekvalifikační kurz nebo spotřebitelský úvěr. Čekali je taky praktické otázky ze světa financí. Ze všech soutěžících byli nejúspěšnější **Terezie Slobodová, Jakub Stloukal**

(oba z 5. A) a **Aneta Hořčicová z 5. B.** Tito žáci dále postoupili **do okresního kola**, ve kterém již tvořili družstvo. Nebylo to nic lehkého! I v tomto kole žáci přemítali nad tím, jaký je symbol na líčové straně každé naší mince nebo co jsou dividendy. Nikdo není dokonalý, pár chybiček se nám tam vloudilo, ale ani to nebylo překážkou pro postup **do krajského kola**. Pro účast

v tomto kole bylo podmínkou vytvořit kreativní úkol v podobě prezentace nebo videonahrávky na téma „*Jak byste se chtěli učit o financích u vás na škole?*“. Družstvo se rozhodlo natočit video o plánování financování cesty na školní výlet, které můžete zhlédnout na stránkách školy. Velká pochvala patří našim reprezentantům, kteří byli ochotni zapojit se i v této době do aktivit navíc a pobýt u počítače o něco déle.

Krajských kol se zúčastnila družstva z 16 škol. Konala se dvě krajská kola po osmi týmech. **Žáci ZŠ Ostravská se v našem kole umístili na 3. místě**, v konečném pořadí po obou konaných kolech pak na krásném 7. místě, čímž si vysloužili postup do dalšího kola.

Děkujeme za skvělou reprezentaci naší školy a přejeme mnoho štěstí v celostátním finále.

*Mgr. Pavel Buchta,
učitel 1. stupně ZŠ Ostravská*

Když Modrý kříž pomáhá

Onemocnění Covid 19 a s ním spojený nouzový stav je s námi už rok. Život, který jsme znali, se najednou zastavil a razantně zpomalil. Strach, úzkost, ztráta osobního prostoru a sociálních kontaktů nás mohly svádět k různým „berličkám“, jako jsou například alkohol, drogy, léky nebo čas strávený hraním her nebo na sociálních sítích. Domácí násilí, které je s užíváním návykových látek mnohdy spjaté, se ještě více skrylo za zavřené dveře domácnosti. Jak moc nouzový stav v době koronavirové ovlivnil a ovlivní počet závislých, ukáží následující měsíce, protože závislost se rozvíjí mnohdy velmi pomalu a nenápadně. Závislost na lécích, kte-

jsou legální a předepsané lékařem, tak proč se mít na pozoru. Nejdříve užívání léku pomáhá, později se mění v pravidelnou konzumaci. Přestává stačit síla léku, zvyšuje se frekvence užívání a člověk začíná hledat lék s vyšším účinkem. Závislý člověk je zdatný manipulátor, může obejít více lékařů, aby získal recept, krást léky v zaměstnání nebo využít černého trhu. Vysazení léků provází abstinenci syndrom, bolest svalů, křeče, nevolnost a zvracení, průjem, rozšíření zornic. Důsledky zneužívání léků jsou tělesné (onemocnění ledvin a jater) nebo psychické (úzkostné stavy), zasahují do pracovního i rodinného života.

- zhoršení pozornosti, apatičnost, podrážděnost, agresivitu, neklid nebo naopak přílišná euforie a veselost
- ztrátu zájmu, přátel, uzavírání se do sebe
- zanedbávání péče o sebe a také o rodinu
- neschopnost zvládat každodenní činnosti
- častá změna lékaře
- při vysazení léků přicházejí abstinenci příznaky: psychické (úzkosti, strach, bušení srdce, svíravost na hrudi), fyzické (třes rukou, bolesti hlavy, kloubů, tělesná slabost) a mohou se také objevit nebezpečné epileptické záchvaty.

PŘÍBĚH KLIENTKY

Z léčebny do léčebny

Minulý rok byl v mém životě zlomový. Posledních pár let jsem přemýšlela, jak budu žít dál. Jak z té horské dráhy vystoupit a už nikdy nenasednout. Vezla jsem se v ní už příliš dlouho a ona si nemilosrdně vybírala svou daň. Opakované ztráty zaměstnání, ztráta důvěry ze strany rodiny. Zapomněla jsem, co mám ráda a na čem mi záleží. Moje závislost na lécích vznikala dlouhá léta skrytá a nenápadně. Jen tak si sem tam ulevit v práci od přílišného stresu nebo nějaké momentální bolesti páteře nebo nohou. Po šesti letech užívání všech možných druhů léků jsem si na dovolené prožila poprvé abstinenci příznaky – nadměrně jsem se potila, trpěla jsem nespavostí, v noci přicházelo nepříjemné svalové napětí v nohách, neměla jsem o nic zájem, z ničeho radost. Po dvou dnech to odeznělo a já jsem se tím dál nezabývala. S každým rokem se to zhoršovalo. Absták se dostavoval dřív, intenzivnější a déle trval. Nejlepší roky života mi utíkaly mezi prsty v navozování si umělého pocitu štěstí a vlastní spokojenosti. Přestala jsem vnímat reálný svět, ve kterém musíte řešit problémy a být zodpovědný. První dvouměsíční léčbu v Psychiatrické léčebně jsem podstoupila s tím, že to bude stačit. Po návratu jsem se ihned vrátila do práce a zvládání denních povinností matky a manželky. Následnou péči (doléčování) jsem hodila za hlavu, neřešila ji. Fungovala jsem a abstinovala dva měsíce. Po užití jediné tabletky Hypnogenu jsem byla v tom znovu. Ztratila jsem práci, důvěru rodiny. Ihned jsem podstoupila druhou pobytovou léčbu již tříměsíční. Po návratu plně dodržuji následnou péči v Modrém kříži a daří se mi abstinovat a pomalu se zase raduji ze života.

V případech, že byste chtěli získat více informací, kontaktujte naši poradnu, která sídlí na adrese: Viaduktova 8 v Českém Těšíně. Kontaktovat nás je možné také na telefonním čísle 731 494 713 nebo e-mailem: tesin@modrykruz.org.

Bc. Ivana Tesařová, Poradna Český Těšín

ré je věnován tento článek, je ještě více skryta a mnohdy nebrána vážně, protože léky předepisuje lékař. Přitom podle statistik Národního protidrogového koordinátora je na lécích závislých 900 tisíc Čechů.

Bolí vás hlava, zub, záda a automaticky sáhnete po léku proti bolesti? Nemůžete usnout, tak si dáte pilulku na spaní? Ráno jste po ní malátní a ze stresu, co vás čeká v práci, si dáte lék, který „umí nakopnout“? Potom je třeba zpozornět, jestli závislost na lécích nebo jejich zneužívání neklepe na dveře. V dnešní společnosti je nejjobávanější závislostí ta na drogách, ať už pervitinu, kokainu nebo heroinu. Závislost na alkoholu je bohužel často společností tolerována a přehlížena. Zneužívání léků v podstatě nebereme na vědomí, protože o tom moc nevíme. Přitom do ní člověk sklouzne lehce, jak dokazuje příběh naší klientky. Závislost na lécích vzniká pomalu a skrytě. Navíc léky

Ne všechny léky mají potenciál vzniku závislosti. Mezi nejrizikovější patří Opioidní analgetika (kodein, morfin, tramal, oxycontin, subutex, metadon, hydrocodon, buprenorfin), tlumivé látky (rohypnol, nitrazepam, bellaspion, hypnogen, stilnox) a stimulující látky (především deriváty amfetaminu a některá anorektika, efedrin a pseudoefedrin, látky sloužící k výrobě pervitinu či extáze).

VAROVNÉ SIGNÁLY

Závislost nebo nadužívání léků může být pro okolí uživatele dlouhodobě skrytá. Upozornit může například lékař, který léky předepisuje, stále častější návštěvy dotyčného, jeho výmluvy na ztracený recept nebo jeho naléhavost na předepsání silnějšího léku. Okolí může pozorovat změny v chování a náladách dotyčného:

- ospalost a zvýšenou potřebu spánku nebo naopak nespavost

Pomáháme OSVČ, a nejen jim, v „době Covidové“

Vážení občané Českého Těšína, velmi mě potěšil Váš zájem o bližší informace k vypsanému dotačnímu titulu Covid Kultura 3 pro umělce, herce, tanečníky, hudebníky, malíře, spisovatele, a také pro pracovníky audiovize (režiséry, kameramany, herce apod.). Upřímně mě překvapilo, kolik umělců má Vaše město a jsem moc rád, že jsem mnohým z Váš mohl pomoci.

Výše zmíněný dotační titul sice již skončil, ale s Lubomírem Zaorálkem se stále snažíme o co největší podporu umělců. Proto jsme se domluvili s ministerstvem financí, že do dalšího **Kompenzačního bonusu pro OSVČ, DPP, DPČ a malé s.r.o.** - <https://bit.ly/3qzENGU> (na měsíc duben) se mohou nově zapojit lidé pracující v kultuře. Upřímně doufám, že se aktuální epidemiologická situace bude jen zlepšovat a i Vy, občané Českého Těšína, se brzy dočkáte Vašich tradičních kulturních akcí, jakými jsou Pod modrým těšínským nebem, Svátek Tří Bratří nebo Těšínský jazzový festival.

Záleží na nás všech.

Pokud byste měli zájem se dozvědět bližší informace k dotačním titulům, či něco zkontrolovat, určitě se na mě obraťte - jiri.vzientek@mkcr.cz či sledujte můj FB Jiří Vzientek | Facebook. Já a mí kolegové jsme Vám připraveni pomoci.

*Jiří Vzientek,
náměstek ministra kultury*

Ministerstvo financí
České republiky

MINISTERSTVO
KULTURY

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Kompenzační bonus

- pro OSVČ, DPP, DPČ a malé s.r.o.
- kadeřnice, kosmetičky, maséři, restauratéři, cvičitelé ...
- nově také tanečníci, herci, hudebníci, malíři, spisovatelé ...

 [vzientek.jiri](https://www.facebook.com/vzientek.jiri)

Charita Český Těšín hledá dobrovolníky

Z důvodu nepříznivé epidemiologické situace v celé zemi jsou školy již rok střídavě uzavírány a na krátkou dobu otevírány. Děti mají povinnou distanční výuku. Pro všechny děti však není tento styl výuky vhodný. Za rok střídavě otevírání a uzavírání škol se dětem zhoršil prospěch, je pro ně složité zorientovat se v probírané látce a zapamatovat si ji. Rodiče nejsou pedagogy a někdy i přes veškerou snahu nedokáží látku dostatečně vysvětlit. Jsou také z vyvážení pracovního života a zajišťování distanční výuky vysíleni. Dětem chybí sociální kontakt s vrstevníky, kroužky nebo jen tak běžat venku.

Dětem, které se chtějí a potřebují zlepšit ve škole, pochopit a zapamatovat si látku, nepropadat rozčarování, že to nezvládnou, hledáme dobrovolníky na doučování. Věříme, že je kolem nás pár studentů středních a vysokých škol, ale i pedagogů ve výslužbě apod., kteří mohou mít pár hodin měsíčně volného času. Mohou svůj čas a vědomosti věnovat dětem a zlepšit jim tím výhledy do budoucnosti.

Hledáme dobrovolníky pro naši Sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi „Klíč“ a Charitní dům pro matky v tísní v Českém Těšíně. V případě Vašeho zájmu se můžete obrátit na vedoucí Charitního střediska „Klíč“ Bc. Martinu Krupovou na tel. číslo 703 842 051.

Mgr. Jana Turoňová

Předškolní vzdělávání pro děti se speciálními potřebami

Mateřská škola Slezské diakonie poskytuje kvalitní předškolní vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Zabývá se výchovou a vzděláváním dětí s více vadami, mentálním postižením, tělesným postižením, autismem, vadami řeči a poruchami chování. Ve třídách je snížený počet dětí. Všem dětem se věnujeme individuálně. Individuálně podporujeme fyzické a psychické zdraví podle potřeby každého dítěte. Výchova a vzdělávání dětí je konzultována s pracovníky Speciálně pedagogického centra. Úzce spolupracujeme se zákonnými zástupci dětí. Ve třídě kromě učitelky, která je speciální pedagožkou, působí asistenti pedagoga. Děti s poruchou autistického spektra seznamujeme se základy strukturovaného učení. Samozřejmostí je logopedická péče. Předškolní děti připravujeme na školní docházku v běžné základní škole nebo základní škole speciální. **Letošní zápis bude probíhat ve dnech 2. - 16. května 2021. Bližší informace najdete na www.skolasd.eu nebo nám můžete napsat na diakonie@tiscali.cz**

*PhDr. Mgr. Irena Čechová,
zástupce ředitele školy
Mateřská škola, základní škola
a střední škola Slezské diakonie*

MŠ Loďka nabízí zázemí pro nejmenší už 7 let

Církevní mateřská škola Loďka funguje již sedmý rok. Podstatnou součástí našeho vzdělávacího programu jsou křesťanské hodnoty, které se snažíme dětem přiblížit - láska, laskavost, odpuštění, pomoc bližním, ohleduplnost, také úcta ke stvoření a k Bohu. Proto také spolupracujeme s nedělními besídkami Evangelického sboru Na Rozvoji a podílíme se na organizaci každoročního příměstského tábora, který se koná v přístavbě evangelického kostela na Rozvoji. V lepších dobách se v naší školce dařilo organizovat pro děti spoustu akcí. Jezdili jsme plavat, na lyžařské kurzy, do solné jeskyně nebo navštěvovali divadelní představení. Nechyběly výlety do přírody, spolupráce s SVČ Amos v Českém Těšíně, spolupráce s mateřskou školkou na Akátové nebo v Mostech, návštěvy u včelaře, u myslivce, na farmě, akce a výlety s rodiči a samozřejmě děti nacvičovaly vystoupení k různým příležitostem. Těšíme se na to, až budeme znovu s dětmi tyto objevné a šťastné chvíle zase prožívat! **Zápis do CMŠ Loďka se bude konat od 2. - 16. května 2021, přihlášku a bližší info k zápisu najdete na skolkalodka.cz nebo si o informace můžete napsat na e-mail: cms.lodka@skolkalodka.cz.**

CMŠ Loďka, Český Těšín

Století českého gymnázia v Českém Těšíně (1. část)

Původní budova gymnázia v Masarykových sadech.

Jestliže chceme nastínit příčiny vzniku naší školy v roce 1921, je potřeba se ohlédnout do vzdálenější minulosti, konkrétně do 19. století, kdy území Těšínského knížectví prošlo výraznou hospodářskou proměnou způsobenou průmyslovou revolucí. Tehdy se tato vyloženě zemědělská oblast výrazně mění v oblast průmyslovou s podstatným zastoupením černouhelných dolů a hutí. Místní velkopřemysl si vyžádal značné množství pracovních sil, které do našeho kraje přicházely z jiných oblastí rakousko-uherské monarchie. To se samozřejmě odrazilo v národnostní struktuře místního obyvatelstva, tedy i v oblasti školství.

Výrazně roste počet škol s německým a později i polským vyučovacím jazykem na úkor škol českých (moravských), ať už se jednalo o školy národní (obecné a měšťanské), nebo o školy střední. V roce 1869 byla v Předlitavsku zavedena povinná osmiletá školní docházka (tzv. Hasnerův zákon). Tehdejší Ministerstvo kultury a vyučování a jemu podřízené instituce však nesledovaly poměr zastoupení škol z hlediska národnostního, nýbrž z hlediska počtu žáků a studentů v dané oblasti, což vyvolávalo problém v krajích národnostně smíšených. Nezřídka se tak stávalo, že děti z vyloženě českých rodin navštěvovaly školu německou jen proto, aby v budoucnu dosáhly lepšího sociálního postavení. Úkolem českých vlasteneckých spolků a institucí proto bylo, aby posilovaly v těchto oblastech český živel. Ve Slezsku se jednalo

o Matici opavskou, založenou v roce 1877, z jejíž iniciativy vznikla v regionu vůbec první česká škola gymnaziálního typu, a to Maticí české reálné gymnázium (nyní Mendelovo gymnázium) v Opavě. Další institucí tohoto typu s působností pro celé české země se stala Ústřední matice školská, založená v roce 1880, která sídlila v Praze. Její založení bylo reakcí na vznik jejího protipólu, Deutscher Schulvereinu, ve stejném roce. Oba národní obranné spolky se snažily podporovat školství – Ústřední matice školská odvrácením „germanizace“ českých dětí a Deutscher Schulverein zastavením „čechizace“ dětí německých.

Speciálně pro oblast Těšínska vzniká v roce 1898 pro podporu českého školství a osvětové práce Matice osvěty lidové pro Těšínské knížectví se sídlem v Těšíně, od roku 1908 ve Slezské (Polské) Ostravě. Tato instituce se podařilo do vypuknutí I. světové války, v několika případech za pomoci Ústřední matice školské, zřídit 14 mateřských škol, 8 škol obecných a dívčí měšťanskou školu v Lazích (1909). V oblasti středního školství se zasloužila o vznik českého reálného gymnázia v Orlové (1908), hospodyňské a kuchařské školy taktéž v Orlové (1910) a dívčího lycea ve Slezské (Polské) Ostravě (1911).

VZNIK A PRVNÍ LÉTA

Vznik první Československé republiky po světové válce neprobíhal zrovna poklidným způsobem. V pohraničí českých zemí a na jižním Slovensku proběhly v průběhu listopadu a prosince

1918 iredentistické snahy německého a maďarského obyvatelstva, které si vynutily vojenský zásah čs. ústředních orgánů. Na Těšínsku počátkem roku 1919 proběhl československo-polský vojenský konflikt o tuto oblast, následovalo pak období stupňujících se národnostních vášní v souvislosti s nikdy nerealizovaným plebiscitem. Vše nakonec vyřešily velmoci rozhodnutím Rady velvyslanců v belgickém lázeňském městě Spa 28. července 1920, kdy bylo Těšínské Slezsko rozděleno mezi oba nástupnické státy, Československo a Polsko. V souvislosti s rozdělením těšínského území došlo i k rozdělení samotného města. Na území nově vzniklého Českého Těšína zůstala ze školských zařízení pouze německá obecná škola chlapecká a dívčí, která zde působila již od roku 1882 (do roku 1929 pak v jejím objektu sídlil okresní úřad a soud, nyní ZUŠ Pavla Kalety). Tato skutečnost odrážela národnostní strukturu obyvatel města, kde žil značný počet německého obyvatelstva. Češi i Poláci si tehdy vymohli své první veřejné obecné školy. Česká škola byla zpočátku umístěna v přízemí kláštera Boro-mejek na Frýdecké ulici a nové školní budovy se dočkala až v roce 1924, kde již pak působila vedle školy obecné i škola měšťanská. Poláci se dočkali nové budovy obecné a měšťanské školy o rok později.

Myšlenkou uvést do života i nově vzniklé město českou střední školu se začala zabývat Slezská matice osvěty lidové. Již v dubnu 1921 čs.

Profesorský sbor ve druhém roce ústavu.

vláda rozhodla zřídit České státní reformní reálné gymnasium v Novém Bohumíně, ale o zřízení školy obdobného typu v Českém Těšíně se uvažovalo až pro pozdější období, neboť „české elementární školství je nedostatečně vybudované“. Nově vzniklý Český Těšín neměl ani stálé sídlo pro své zastupitelstvo, které se v prvních měsících od vzniku města scházelo ve výčepu restaurace U Bobka (nyní Slavoj). Navíc ve městě vládla bytová nouze, takže problém byl i s umístěním školy. Zde opět zapracovali místní národní činitelé a nakonec se podařilo pronajmout pravou polovinu přízemí domu č. 8, kde sídlila „Vnucená správa bývalých arciknížecích statků panství Frydeckého a komory Těšínské“ v dnešních Masarykových sadech. Aniž by došlo ke schválení nově zřízené školy, uskutečnil se v jarních měsících zápis do budoucího gymnázia, jenž v Českém Těšíně a okolí provedl řídící učitel obecné školy Josef Kohut a v třineckém obvodu správce poštovního úřadu Alois Nesvadba. Poté podalo ústředí Matice dne 22. července 1921 prezidiu Ministerstva školství a národní osvěty v Praze žádost o urychlené vy-

dání povolení ke zřízení gymnázia, kterou však kupodivu 22. srpna téhož roku zamítlo pro „nedostatek průkazných dokladů, pro nepředložení organizačního statutu ústavu a pro ožehavé národnostní poměry ve městě i v okrese“. Matice se proto obrátila s žádostí o pomoc na Ústřední matici školskou v Praze a na politické činitele, přičemž na ně interpelovali i zástupci venkova. Tato aktivita nakonec zabrala a 2. září 1921 přišlo telegraficky z ministerstva povolení otevřít soukromé České reformní reálné gymnasium Slezské matice osvěty lidové v Českém Těšíně, a to zpětně od předchozího dne. Ředitelem školy byl jmenován Karel Svoboda, dosavadní profesor na českém státním reálném gymnáziu v Orlové. Dne 3. září se konaly přijímací zkoušky a do dvou tříd primy bylo přijato 69 žáků. Dne 5. září se pak v klášteře Boromejek na Frydecké ulici konala skromná oslava u příležitosti vzniku školy.

V průběhu prvního školního roku došlo k personální změně na postu ředitele, kdy od 1. března 1922 vystřídal Karla Svobodu Konstantin Petřík, profesor státního reálného gymnázia v Hrani-

cích. V prvním školním roce zde působili 2 stálí profesori – Metoděj Tesař a Karel Sobek – a v roli vedlejších a výpomocných učitelů Vlastimil Průša z reálného gymnázia v Orlové, Vítězslava Hájková, Magda Vozihnojová a Vladislav Křestan z české obecné školy v Českém Těšíně. Posledně jmenovaný na konci školního roku ze sboru vystoupil. V následujícím školním roce se počet žáků rozrostl. Do primy bylo zapsáno 98 žáků a do sekundy 73 žáků, celkem tedy 171 studentů. Z toho důvodu byl v přízemí levé části domu č. 8 adaptován čtyřpokojový byt na tři nové učebny a kreslírnu. Rozrostl se rovněž profesorský sbor. Nastoupili: dr. Ladislav Dlouhý z reálného gymnázia v Kyjově, Jan Vašátko, profesor z reálného gymnázia v Praze-Holešovicích, Václav Švec, profesor státního učitelského ústavu ze Slezské Ostravy, dr. Emilie Formanová-Nováková, Bohumil Macák a Jan Geryk. Celkový počet profesorského kádru tvořil 12 členů, z toho 9 stálých vyučujících pro povinné předměty a 3 vyučující pro předměty nepovinné. Školník Josef Rucký pak doplňoval stav pracovníků školy na 13, a to až do mnichovských událostí roku 1938.

Právě tento profesorský kádr mohl již ve druhém roce existence školy rozvinout rozsáhlou mimoškolní činnost, a to přednáškami v různých korporacích ve městě a okolí. V tomto roce se rovněž studenti a profesori poprvé představili na veřejnosti, a to první akademii, která se konala 18. března 1923 v sále městské Střelnice. Výtěžek z této akce pak byl věnován „Spolku pro podporování nemajetných studujících“ při gymnáziu, který vznikl v únoru 1923 z podnětu Slezské matice osvěty lidové pro studenty z nemajetných rodin, kteří ve škole tvořili většinu. Spolek měl na starosti knihovnu, vyživovací akci pro přesporní žáky ve svépomocně zřízené školní kuchyni nebo v dobře situovaných rodinách příznivců školy, ošacovací akci, jednorázovou finanční podporu a péči o prázdninové zotavení žactva. Je zapotřebí uvést, že Československo v té době postihla poválečná krize (1919 – 1923). O zdravotní stav studentů se staral dr. J. Kobierski a léky rozdával sociálně slabým studentům lékárník dr. A. Novotný. Nemajetným studentům byly rovněž zdarma poskytovány učebnice.

Práce profesorského sboru byla v prvních letech existence školy neobyčejně těžká a náročná, a to právě z důvodů sociálních, kdy ne všichni žáci mohli školu pravidelně navštěvovat. Proto byly pro ně zavedeny odpolední kurzy českého jazyka. Všestranná činnost učitelů i fakt, že ředitel školy byl jmenován vládním komisařem města, ve výsledku znamenaly, že škola má plné právo na svou existenci a na postátnění, ke kterému došlo v červenci 1923, což byl velmi důležitý mezník v jejím dalším rozvoji. Pokračování přístě.

Mgr. Václav Labaj

První studenti a profesorský sbor.

ZDROJE

- 1) Pod vlastní krov! Památník k otevření vlastní budovy státního československého reálného gymnázia v Českém Těšíně. Vlastní náklad, Tiskárna a nakladatelství Karel Prochaska, Český Těšín 1935
- 2) Kronika školy 1953 – 1967
- 3) Jubilejní sborník. Sdružení rodičů a přátel školy při gymnasiu s výborem pro oslavy gymnasia v Českém Těšíně, Český Těšín 1971

Pohybové a kreativní aktivity pro veřejnost

Po velkém úspěchu akce Karnevalu trochu jinak, kdy byly v parku na ulici Frýdecká rozmístěny jednoduché sportovní úkoly, které jste si během procházek s dětmi plnili, jsme se rozhodli v této aktivitě pokračovat. A s blížícím se jarem přišel i nápad, jak nahradit rukodělné workshopy a veřejnost tak nepřišla o možnost výzdoby domovů vlastními výrobky. Všechny nabízené akce jsou zveřejňovány na webové stránce, FB a Instagramu. Sledujte nás a připojte se!

Pohybové aktivity

Nejen pro starší děti jsme ve spolupráci se společností ETC, z.s. připravili městskou hru Křížem krázem, kdy byl znám jen výchozí bod a pomocí QR kódů a otázek se postupně odkrývala další zastavení. Na každém stanovišti se také nacházely nápovědy do křížovky, z které vyšla tajenka umožňující přihlášení do soutěže. Hru úspěšně dokončilo přes 100 účastníků. Z nich jsme vylosovali tři výherce, kteří obdrželi finanční odměnu: David Novák, Kateřina Medreková a Justina Morysová. Hra měla velmi pozitivní zpětnou vazbu a pro velký úspěch jsme naplánovali další kolo Křížem krázem 2. Pro sportovní nadšence připravujeme online výzvy a jako první proběhla Badmintonová challenge. Cílem akce bylo splnit celkem 4 úko-

ly, natočit se u toho a videa nám zaslat. Z došlých videí jsme vybrali vítězku Antonii Kulovou za skvělý přístup, sportovního ducha a perfektní výkon, za který si převzala výhru v podobě nové badmintonové rakety. Následovala fotbalová výzva a postupně další soutěže zveřejňované na našich sociálních sítích.

Týdenní aktivity

Pro ty, co si rádi lámou hlavu, jsme připravili různé vědomostní kvízy i zábavné hlavolamy. Smyslem kvízů je zvýšení zájmu o zeměpis, získání nových vědomostí a získání všeobecného přehledu, např. o Japonsku, historii a současnost olympijských her. Každého kola se zúčastnilo kolem deseti dětí, které obdržely drobné věcné ceny. Zima se nám letos prodloužila a pro příjemnější podvečery jsou vhodné společenské hry. Jedno z nejoblíbenějších je pexeso a pokud doma nemáme, je jednoduché si je vyrobit, a to přesně takové, jaké se nám líbí. A když vykoukne sluníčko, vybidne nás k procházkám a my přidali nápad, jak si takovou procházku zkrášlit – výzdobou kamenů. Nazdobíme, během procházky někde položíme, aby příjemnější pobyt venku někomu dalším. S blížícími se Velikonocemi se naše inspirace zaměřuje na tyto svátky a k velikonoční výzdobě. S mírným předstihem jsme si vytvořili vlasatá vajíčka, aby nám stačily vyrůst vlasy, do květináčů jsme si vyrobili zápíchy s kuřátky a zajičky. A co jsou Velikonoce bez hledání vajíček? Ve čtyřech parcích v Českém Těšíně jsme ukryli 110 vajíček a kdo je našel, si je mohl odnést domů. A hledali jste opravdu pilně a rychle, již během dne byly všechny nalezeny. K Velikonocům patří také pečení velikonočních dobrot, jako je beránek, mazanec, slepované z lineckého těsta a mnoho dalšího. Pekařská soutěž se přímo nabízí. Ze zaslaných fotografií s hotovým a i pěkně naaranžovaným výrobkem jsme vybrali 15 účastníků, kteří byli odměněni drobnou věcnou cenou.

Kreativní balíčky

V současné době jsou velmi omezené možnosti nákupu pro tvorbu. Nabízíme řešení a v receptu SVČ Amos lze zakoupit kreativní balíčky.

V každém balíčku je přiloženo vše, co k tvorbě potřebujete a podrobný návod k dokončení. S prvními balíčky jsme se zaměřili na Velikonoce, kdy jsme nabídli balíčky k dekoraci vařečky (70 ks), vytvoření velikonočního hnízda z proutí (100 ks), zdobení perníkového zajička (50 ks) a dřevěná deska s motivem 3D zajička. Balíčky se setkaly s velkým zájmem a všechny byly prodány. S Velikonocemi naše nabídka nekončí a pokračujeme dále.

Pohlednice pro nemocnice

Akce připravena online na podporu výtvarné činnosti a poděkování lékařům a zdravotním sestram za jejich práci. Veřejnost se zapojila do výzvy a vlastnoručně vyrobila pohlednice s osobním vzkazem. Pohlednice byly předány do českotěšínské nemocnice všem zdravotníkům. SVČ přidalo k těmto pohlednicím zdobené velikonoční perníkové kraslice, jako naše velké poděkování a vyjádření úcty a pokory jejich náročné práce.

Kolektiv SVČ AMOS Český Těšín
Foto: Archiv SVČ AMOS Český Těšín

U nas na dvorku... nejen na Zelený čtvrtek

Nouzový stav nám nedovolil uskutečnit akci na Zelený čtvrtek formou jarmarku, workshopů a programu s našimi folklórními soubory Slezan, Slezanek a dalšími hosty. Centrum Folklóru Těšínské-

ho Slezska a pracovníci SVČ Amos v Českém Těšíně proto připravili pro rodiny s dětmi netradiční edukační výstavu pod názvem „U nas na dvorku... nejen na Zelený čtvrtek“, která byla věnována přípra-

vám velikonočních svátků. Všichni, kteří procházeli kolem našeho střediska, se mohli dozvědět mnoho zajímavého. Jak se nejen na Těšínském Slezsku dodržovaly zvyky a tradice od masopustu (ostatků)

po dobu 40 dnů půstu až do Velikonoc. Výstava byla doplněna recepturami velikonočních pokrmů, popisem výroby karabáče a pro děti byly připraveny malé dárečky (karabáče, keramická vajíčka...), které byly nainstalovány na naší výstavní ploše „Na plotě“. Výstava trvala do 30. dubna, měla velký úspěch a oslovila jak malé děti, tak z ní mohli čerpat i dospěláci. Jarní akce se vydařila a tým pracovníků SVČ Amos se těší na další aktivity pro veřejnost!

Šárka Klimoszová,
SVČ Amos Český Těšín
Foto: SVČ Amos Český Těšín

Parkoviště Individuální konzultace probíhaly nebo atrakce?

Vedení města laskavě zrealizuje jeden projekt. Můžete si vybrat v anketě mezi parkováním, doplněním hřiště, osvětlením nebo minigolfem. Koalice přiznala, že je hotový projekt parkování u školy. Postaví je jen, když motoristé přehlasují děti a sportovce. V době, kdy rapidně ubylo stání v centru přestavbou Nádražní ulice a autobusáku, tu dávno mohly být další v ul. Komenského. Je nemorální nabízet občanům sport nebo parkoviště a rozhazovat peníze, např. na dražší autobusák o 20 mil. Tato trojkoalice rozhazuje miliony, její hospodaření šetří UOHS. Mostek v Sikoráku za téměř milion Kč provedla firma nekvalitně, nedodržela termín a neprovedla některé práce. Přesto dostala vícepráce.

Roman Žyla, zastupitel SPD

„To je super zpráva“, „Paráda“, „Dcera je nadšená...“ takovými zprávami reagovali zákonní zástupci na nabídku naší školy poskytnout žákům individuální konzultace v době distanční výuky. Na základě usnesení vlády České republiky o přijetí krizového opatření byla povolena osobní přítomnost žáků při individuálních konzultacích (pouze jedno dítě nebo žák, jeden pedagogický pracovník a případně zákonný zástupce). V naší škole jsme této výjimky s radostí využili a nabídli žákům se speciálními vzdělávacími potřebami možnost jednou týdně pravidelně docházet do školy na hodinovou konzultaci. Tyto hodiny vedly asistentky pedagoga, vychovatelky školní družiny a speciální pedagog. Děti si opakovaly a procvičovaly učivo, které jim dělalo obtíže. Hravou formou posilovaly oslabené funkce potřebné pro další vzdělávání, rozvíjely své čtenářské a komunikační schopnosti, jazykové dovednosti a matematické představy. Naplň hodin byla vždy konzultována s pedagogy, kteří vedli distanční vzdělávání

přes Google Classroom. Žáci školy byli z těchto hodin nadšeni. Pravidelně docházeli do školy a vnímali jako velkou výhodu to, že mohli jednou týdně individuálně pracovat s pedagogem, vidět prostory školy a třídy, ve kterých už více než čtvrt roku nebyli, pochlubit se dospělému, co za poslední týden prožili. Přítomnost vyučujícího jim nahradila neosobní výuku přes počítač, kde se často ztráceli v davu ostatních a plně se nesoustředili na práci. Pro rodiče byla velká úle-

va vědět, že na vzdělávání svých dětí nebyli sami a že jsme vždy byli připraveni jim pomoci. Pedagogové vnímali radost z osobní přítomnosti žáků a z možnosti s nimi takto živě pracovat.

Všichni ve škole jsme se netrpělivě těšili, až se jednou naše školní lavice opět naplní všemi dětmi a ve třídách bude zase tak veselo jako dříve.

Mgr. Renáta Tomiczková, speciální pedagog ZŠ a MŠ Pod Zvonek

ČESKÝ TĚŠÍN

amos
SVČ Český Těšín

Prázdninový pobyt

Frýdlant nad Ostravicí

1. 7. – 10. 7. 2021

→ Město Český Těšín ve spolupráci s SVČ Amos pořádá prázdninový pobyt pro děti v roce 2021.

→ Místem prázdninového pobytu dětí bude Frýdlant nad Ostravicí – Penzion Šance.

→ Přihlášení od úterý 13. 4. 2021 přes klientské centrum SVČ Amos. Přihlášky se přijímají nejpozději do pátku 7. 5. 2021.

→ Pobyt je hrazen z rozpočtu města a je plánován pro jeden turnus – 40 dětí. Všichni účastníci přispívají finanční příspěvek ve výši 1.000,- Kč.

→ Veškeré informace a podmínky k pobytu najdete na www.svcamos.cz.

Práce z domova si vybírá svou daň

„Lidé často pracují v nepřírodných polohách, zkroucení u konferenčních stolků nebo vleže v posteli. Několikaměsíční zátěž si vyžádala své a přetížený organismus se ozývá bolestmi. Ohrožené na zdraví mohou být i děti,“ říká primářka rehabilitačního oddělení Nemocnice AGEL Český Těšín MUDr. Barbora Zbránková.

Paní primářko, v čem vidíte zásadní rozdíl mezi prací z domova a z klasického pracovního prostředí?

Většinou se zaměstnavatelé snaží vytvářet dobré ergonomické podmínky pracovního místa,

tím chrání své zaměstnance a potažmo i své ekonomické výsledky, protože nebývají zaměstnanci tak často nemocní. V době pandemie se velká část práce u PC přesunula do domácích podmínek, které zdaleka nebývají ideální. Tuto zátěž organismus nějakou dobu vydrží, ale po pár týdnech začne tělo protestovat. Nejprve se objeví mírná přechodná bolest, ale ta se časem stupňuje.

Většina lidí tráví home office v posteli, protože se v ní cítí pohodlně. Je postel pohodlná i pro naše záda?

Postel je úplně to nejhorší řešení domácího pracovního prostředí, přestože se v ní cítíme pohodlně. Svaly, které normálně drží naše tělo ve vzpřímené poloze, ochabují a přetěžují se jiné, zatížené vynucenou polohou.

Jaké mohou být dlouhodobé následky z nesprávného sezení a polehávání?

Gaučovými následky jsou bolesti kloubů a páteře, snížená výkonnost svalového aparátu, ale i snížená výkonnost srdce a plic. A také špatná nálada.

Můžete z praxe uvést, koho nejvíce trápí bolesti zad a na kom se pandemie nejvíce podepsala?

Tento problém je rozprostřen do všech věkových skupin. V poslední době vyhledávají naši pomoc i mladší ročníky právě z důvodu špatného sezení na home office. Zaměřit bychom se měli také na naše děti. Distanční výuka a zrušená tělesná výchova jim zhoršuje obratnost, kondici a neučí se nové dovednosti. V tom vidím velké riziko pandemie. Bude to znamenat nárůst malých pacientů na rehabilitačních ambulancích pro zhoršení skoliózy, vadného postavení nohou a dalších vad pohybového aparátu. Rodiče by měli vychovávat děti nejen po stránce duševní, ale i fyzické.

Jak předejít bolestem a zmiňovaným následkům z nesprávného sezení v domácím prostředí?

Vždy je lepší prevence než pak řešit následky. Proto navrhuji nastolit si režim a neuhýbat z něj výmluvami na špatný den, mnoho práce nebo únavu. Čím méně se člověk hýbe, tím více se bude cítit unavený, a to nejen fyzicky, ale i psychicky. Takže je důležité mít správně nastavený režim s pevně stanovenou dobou práce, přestávek na cvičení a jídlo a dobou na relaxaci. Dalším důležitým bodem a základem, je najít si pracovní místo, které si můžeme upravit alespoň částečně. Pozor na to, aby nebylo tělo vyotročené na jednu stranu, abychom se nemuseli příliš hrbít při práci. Monitor byste měli mít ve správné výšce očí. Další věc je ta, že i v domácích podmínkách se můžeme protáhnout, uvolnit namožené svaly a posílit svalový korzet trupu. Stačí krátké sekvence cvičení, třeba pěti-minutové, ale minimálně 3x denně a s tělem se dějí zázraky.

Sportoviště jsou zavřená a řada lidí přišla o svou pravidelnou porci pohybu. Co doporučujete jako adekvátní náhradu?

Pokud vím, tak i v době nejtvrdšího lockdownu nemáme zakázané procházky v přírodě. Dokladem toho jsou přeplněná parkoviště v přírodě. Takže chůze je jednoznačně nejpřirozenější pohyb, který můžeme svému tělu dopřát. Chůze po rovině i do kopce, rychlá či pomalá, všechno lepší, než nic. Protože naše svaly už po třech dnech nečinnosti začínají zmenšovat svůj objem i výkonnost. A počasí nemůže být překážkou. Není špatného počasí, jen špatného oblečení, to by vám řekli na Islandu, kde s tím mají velké zkušenosti.

Pohyb je určitě velmi důležitý, co dalšího můžeme udělat pro své tělo v domácím prostředí?

Začala bych dýcháním – hlubokými nádechy do různých partií hrudníku, do břicha, nejlépe před zrcadlem, aby si člověk zkontroloval postavení hlavy vůči trupu, vyrovnání v oblasti beder. Protahování hlavy vzhůru, pro představu, jako by visela hlava na provázku za temeno jako loutka, se staženými rameny dolů. Cvičení je spousta, ideální cvičení do bytu je SM systém se speciálními gumami. Ale obecně mám špatnou zkušenost, když se jej někdo učí cvičit podle internetu. Většinou to chce korekci zvenčí nejlépe fyzioterapeutem. Pacienti, co prošli naší ambulancí, ví, o čem hovořím.

Jak probíhá takové cvičení s pacienty v praxi?

Máme spoustu pacientů, kteří k nám přicházejí a neumí s vlastním tělem vůbec pracovat. Jako někdo neumí zpívat, jiný malovat, tak jsou lidé motoricky velmi neobratní a ti pak mají největší problémy. Existuje cvičení, které je právě založeno na vnímání svého těla. Proto se snažíme pacienty nejen učit jednotlivé cviky, ale hlavně se učí, jak je správně provést, jak vnímat své svaly, postavení jednotlivých segmentů těla.

Michaela Čížková, Agel a.s.

Foto: Nemocnice Agel Český Těšín a.s.

Charita Český Těšín otevřela nová odběrová místa pro antigenní testování na onemocnění Covid-19

Od 17. 3. je zahájen provoz na dvou odběrových místech a to v Českém Těšíně na ulici Mírová 8 a v Charitním domě pro seniory v Hnojníku.

„Naším cílem bylo zajistit bezproblémové a rychlé testování našich zaměstnanců, jejich rodinným příslušníkům a blízké veřejnosti. Bezplatné testování s možností opakování každé 3 dny nabízíme osobám s řádným pojištěním v ČR, výsledek a potvrzení obdrží do 15 minut. Díky jednoduchému online rezervačnímu systému na našich webových stránkách <https://ceskytesin.caritas.cz/odberove-a-testovaci-misto-covid-19/> se zájemci mohou objednat přímo z pohodlí domova. Na samotné testování pak jen stačí donést s sebou občanský průkaz a průkaz pojištěnce.“ říká ředitelka Charity Český Těšín Monika Klimková.

Preventivní antigenní testování není primárně určeno pro osoby s příznaky onemocnění Covid-19 nebo pro osoby v karanténě. I nadále platí, že osoby s příznaky onemocnění kontaktují svého praktického lékaře, který indikuje potřebné vyšetření nebo vystaví

žádanku na PCR test. Osoby v karanténě musí 5. – 7. den absolvovat PCR test, který indikuje praktický lékař nebo krajská hygienická stanice.

Vyšetření se dále neprovádí u osob, u nichž neuplynulo více než 90 dnů od prvního RT-PCR testu s pozitivním výsledkem. Také se neprovádí u osob, kterým byl v posledních třech dnech proveden test metodou RT-PCR s negativním výsledkem. V nutných případech jsme schopni zajistit testování pro samoplátce za poplatek 350 Kč.

Alina Humel, Charita Český Těšín

NOVÉ ODBĚROVÉ A TESTOVACÍ MÍSTO!

PONDĚLÍ A ČTVRTEK

15:00 - 17:00

Mírová 1648/8
Český Těšín, 737 01

- pomocí antigenních testů
- výsledky do 15min
- potvrzení o testování
- pro pojištěné v ČR
- testování možné co 3 dny
- pro samoplátce

online rezervace na adrese:

<https://charita-cesky-tesin.reenio.cz/> nebo
<https://ceskytesin.caritas.cz/odberove-a-testovaci-misto-covid-19/>

vice informací na tel. čísle: 605 591 686 pouze pondělí a čtvrtek 15:00 - 17:00

PRŮKAZ ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI BUDOVY

- Odborné posudky pro Nová Zelená Úsporám
- Výpočty tepelných ztrát
- Měření, kontrola a vyhodnocení účinnosti kotlů a klimatizací

STAVEBNÍ PROJEKTY

- Stavební projekty (domy, garáže, přístřešky, vestavby)
- Vyřizování stavebních formalit (stavební povolení, ohláška)

EMTEST spol. s r.o.
www.emtest.eu

558 731 080, 558 712 129, 608 368 378
Kancelář: Hrabinská 1951/50c, Český Těšín
e-mail: emtest@emtest.eu

PORMAT SPOJOVACÍ MATERIÁL

PRODEJ OSB DESEK

PRODEJNA PŘESTĚHOVANÁ NA NOVOU ADRESU

Jablunkovská 851/40
Český Těšín, 737 01

tel.: 739 162 092 www.pormat.cz

ZDRAVOTNICKÉ POTŘEBY **Bellis**

Nabízíme dovoz inkontinentních pomůcek až k Vám domů.

Po vyzvednutí poukazu na léčebnou a ortopedickou pomůcku u lékaře zavolejte a zboží Vám dovezeme domů ZDARMA.

Tel.: 558 712 356

Prodejna BELLIS,
Hlavní třída 97/16, Český Těšín

VÝDEJNÍ OKÉNKO ROZVOZ

čaje, dýmký, pokrmy

objednávejte na:
+420 732 977 604

a

www.dctesin.cz
e-shop s čajem velejemným

Po - Pá
10h - 20h
So - Ne
15h - 20h

Dobrá Čajovna Český Těšín, Střelníční 18, Český Těšín, 737 01

Český Těšín

objektivem

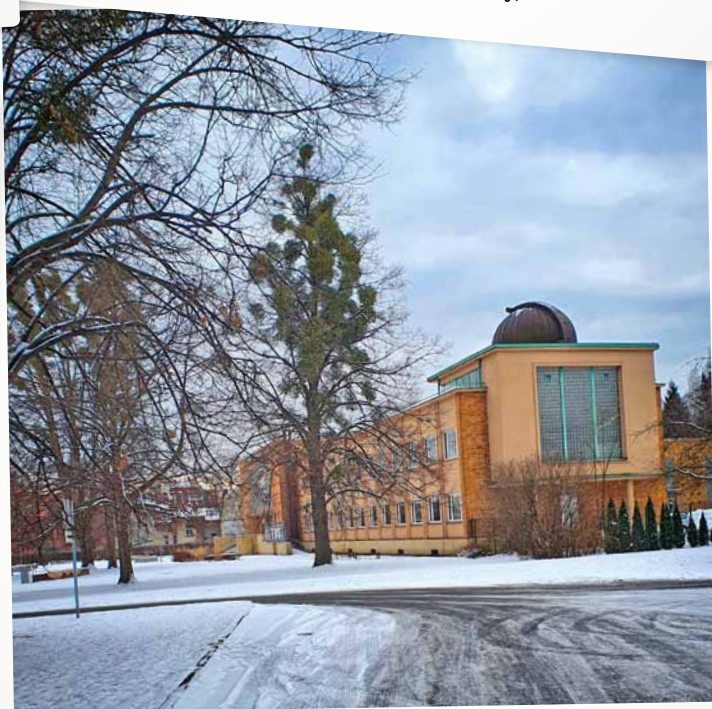
Slezská 1964 (autor: Vilém Zuk)

Slezská 2021 (autor: Milan Čierny)

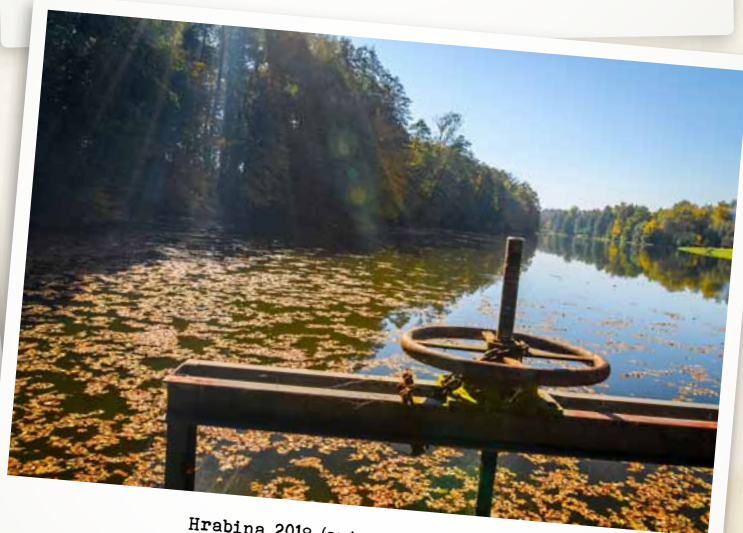
Divadlo 1971 (autor: Wladyslaw Szczyrba)

Divadlo 2021 (autor: Milan Čierny)

Hrabina 2008 (autor: Marian Myrdacz)

Hrabina 2018 (autor: Miloš Pala)